

Motion till riksdagen 2006/07:Fi246

av Peter Eriksson m.fl. (mp)

Grön budget

1 Sammanfattning

Sverige står i dag inför flera stora utmaningar. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat. Vi måste se till att nya jobb kan skapas och att förutsättningarna för att nya företag kan växa fram är goda. Vi måste se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt. Tre utmaningar som Miljöpartiet menar är av största vikt och som vi därför kommer att prioritera högst under de kommande åren.

Vi menar att politikens roll är att skapa ramar och förutsättningar och att stimulera positiva utvecklingstendenser. Vi menar att en politik som bygger på ett långsiktigt ansvar för ekonomin, för människors livskvalitet och för miljön skapar dessa förutsättningar och ramar där individen själv kan utvecklas, växa och ta ansvar.

För åtta år sedan, i budgetpropositionen för 1999, byggde budgetförslaget för första gången på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Därmed inleddes ett åtta år långt rödgrönt samarbete om den ekonomiska politiken och med tiden också ett flertal andra politikområden.

Inom ramen för det rödgröna samarbetet kan Miljöpartiet registrera ett stort antal framgångar för en grön politik inom olika områden.

När det rödgröna samarbetet inleddes saknades inte olyckskorpar. Många förutspådde att partierna inte skulle kunna hålla sams eller att samarbetet skulle resultera i en släpphänt ekonomisk politik, som skulle leda till underskott i de offentliga finanserna, högre räntor och inflation, ökad arbetslöshet och lägre ekonomisk tillväxt.

Samtliga dessa spådomar har kommit på skam. Det rödgröna samarbetet har inneburit en period av nästan unik stabilitet i den svenska ekonomin samtidigt som den gröna omställningen av samhället har börjat skjuta ordentlig fart.

Trots framgångar för Miljöpartiet kan inte den rödgröna regeringssamverkan fortsätta efter 2006 års val. Miljöpartiet gratulerar den borgerliga alliansen till valresultatet och kommer nu att övergå till en oppositionsroll i riksdagen.

Fel! Okänt namn på

Vi kommer från Miljöpartiet att föra en konstruktiv oppositionspolitik. Vi kommer både att föra fram våra egna förslag och kritiskt men konstruktivt granska regeringens förslag. Vi kommer att vara öppna för samverkan med såväl regeringen som våra tidigare samarbetspartner om en politik som gynnar en fortsatt grön omställning av Sverige, bidrar till ökad jämställdhet och minskade ekonomiska klyftor, fler jobb och företag samt ökad kvalitet, valfrihet och mångfald i de offentligt finansierade välfärdstjänsterna.

I Miljöpartiets första budgetmotion på åtta år prioriterar vi satsningar på en aktiv klimatpolitik som syftar till att klara klimatmålen, en politik för fler jobb och utveckling av nya företag och reformer som gynnar dem som har det sämst ställt. Grundläggande är en fortsatt ansvarsfull ekonomisk politik där utgiftstaken och saldomålet klaras.

2 Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
3	Förslag till riksdagsbeslut	6
4	Åtta år av ekonomiska framsteg och stabilitet	6
5	Gröna framgångar	8
5.1	Grön omställning skjuter fart	8
5.2	Kraftfull miljöpolitik.....	8
5.3	Stärkt solidaritet	8
5.4	Ökade resurser till kommunerna och satsningar på skolan	8
5.5	Förbättrade villkor för företagen	9
5.6	Satsningar på kulturen och ökad livskvalitet.....	9
6	Utgångspunkter för den ekonomiska politiken.....	9
6.1	Regeringens ekonomiska politik	9
6.1.1	Besparingar på de mest utsatta och ofinansierade skattesänkningar.....	10
6.1.2	Missade klimat- och miljömål.....	10
6.1.3	Ökad sysselsättning	11
6.1.4	Högre kostnader för företagen	11
6.1.5	Risk för överhettning	11
6.2	En grön statsbudget.....	12
6.2.1	Avveckla oljeberoendet	12
6.2.2	Frigör entreprenörerna	12
6.2.3	Värna lika rättigheter	12
6.2.4	Ökad livskvalitet.....	13
7	Budgetpolitiska mål	13
7.1	Överskottet i de offentliga finanserna	13
7.2	Utgiftstak och budgeteringsmarginal	14
7.3	Miljöpartiets förslag till utgiftsramar	15
7.4	Förslag på skatter och beräkningar av inkomster	15
7.4.1	Miljöpartiet avvisar jobbvdraget	16
7.4.2	Nej till orättvisa sänkningar av fastighetsskatten.....	16
7.4.3	Nej till skattereduktion för hushållsnära tjänster	16
7.4.4	Miljöprofil saknas.....	16
7.4.5	Sänkt inkomstskatt för alla	16
7.5	Miljöpartiets förslag på skatter och beräkningar av inkomster.....	17
8	Klimatomställning nu.....	19
8.1	Grön skatteväxling	19
8.2	Miljöbilspremie.....	20
8.3	Sänkt moms för E 85.....	21
8.4	Konvertering av fordon till etanol- eller gasdrift.....	21
8.5	Investeringar i järnvägstrafik och spårtrafik.....	21
8.5.1	Öka investeringarna i järnvägens kapacitet	21
8.5.2	Säkra underhållet på banorna.....	22
8.5.3	Satsa på kombiterminaler	22
8.5.4	Spårvägar i större städer	22
8.6	Återinför trängselskatten.....	23

Fel! Okänt namn på

8.7	Stöd till klimatinvesteringar	23
8.8	Satsa på ett nationellt biogasprogram	23
8.9	Regional satsning för att minska oljeberoendet	24
8.10	Översyn av transportbidraget.....	24
9	Fler nya jobb.....	24
9.1	En aktiv arbetsmarknadspolitik	25
9.1.1	Generella arbetsmarknadsprogram.....	25
9.1.2	Alternativa arbetsförmedlingar	25
9.1.3	Ökade satsningar på att starta eget.....	26
9.2	Satsa på de svagaste grupperna på arbetsmarknaden.....	26
9.3	Friår ger större rörlighet på arbetsmarknaden.....	26
9.4	En aktiv näringspolitik	27
9.4.1	Satsning på forskning och utveckling i små företag.....	27
9.4.2	Fortsatt satsning på regelförändringar för småföretag.....	27
9.4.3	Bättre möjligheter för krediter för småföretag	28
9.4.4	Bättre möjligheter till såddfinansiering.....	28
9.4.5	Satsning på kvinnors företagande	28
9.4.6	Satsning på miljöteknikexport.....	28
9.4.7	Satsning på ekoturism	28
9.4.8	Riv upp konkurslagsreformen	29
9.4.9	Bibehållen generell nedsättning av arbetsgivaravgifterna	29
9.4.10	Reformer av 3:12-reglerna	29
9.5	Utbildning.....	29
9.5.1	Ökade bidrag till Kvalificerad yrkesutbildning, vuxenutbildning och kompletterande utbildning	29
9.5.2	Praktik för studenter på högskolorna	30
9.5.3	Statligt stöd för utbildning av vuxna	30
9.5.4	Mer samverkan mellan arbetsliv och gymnasieskolan	30
10	Satsa på dem som har det sämst ställt.....	31
10.1	Studenterna.....	31
10.1.1	Höjt studiemedel	31
10.1.2	Förbättrade möjligheter till bostadsbidrag	31
10.2	Pensionärerna	32
10.3	Småbarnsföräldrar	32
10.3.1	Sänkt arbetstid för småbarnsföräldrar	32
10.3.2	Förlängd föräldraförsäkring	33
10.4	Höjning av grundavdragen	33
10.5	Invandrare och flyktingar	34
10.5.1	Ingen människa är illegal	34
10.5.2	En humanare flyktingpolitik	34
10.5.3	Ökad rättssäkerhet och rätt till sjukvård.....	34
10.6	Jämställda löner.....	34
10.7	Bistånd.....	35
11	En långsiktig politik	36
11.1	Tandvård.....	36
11.2	Främja hälsa	37

Fel! Okänt namn på

11.3 Satsa på kulturen	37
11.4 En sund bostadspolitik	38
11.5 Ett effektivare och mer rättssäkert rättssystem.....	39
12 Bilaga 1: Sammanfattning av förslag på respektive utgiftsområde	40

Fel! Okänt namn på

3 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att godkänna utgångspunkterna för den ekonomiska politiken i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 6 och 7).
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet till 959 miljarder kronor 2007, 994 miljarder kronor 2008 och 1 028 miljarder kronor 2009 i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 7.2).
3. Riksdagen fastställer målet för det finansiella sparandet i den offentliga sektorn till 1,5 % av BNP 2007.
4. Riksdagen godkänner beräkningen av statens inkomster för 2007–2009 i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 7.5).
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2007 i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 7.3 och 12).
6. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifter på utgiftsområden för 2008 och 2009 i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 7.9 och 12).
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att satsa på klimatomställning (avsnitt 8).
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om satsningar på nya jobb (avsnitt 9).

4 Åtta år av ekonomiska framsteg och stabilitet

För åtta år sedan, i budgetpropositionen för 1999, byggde budgetförslaget för första gången på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Därmed inleddes ett åtta år långt rödgrönt samarbete om den ekonomiska politiken och med tiden också ett flertal andra politikområden. Detta var resultatet av att Miljöpartiet blev vågmästare i riksdagen efter 1998 års val, något som också upprepades fyra år senare.

När det rödgröna samarbetet inleddes saknades inte olycksorpar. Många förutspådde att partierna inte skulle kunna hålla sams eller att samarbetet skulle resultera i en släpphänt ekonomisk politik, som skulle leda till underskott i de offentliga finanserna, högre räntor och inflation, ökad arbetslöshet och lägre ekonomisk tillväxt. Ord som ”rödgrön röra” användes av politiska motståndare.

Samtliga dessa spådomar har kommit på skam. De tre partierna har kommit överens om 15 budgetpropositioner och en lång rad gemensamma förslag inom olika politikområden. Nu, när åtta år gått, kan konstateras att Sveriges ekonomi står bättre rustad än på mycket länge och också framstår som mycket stark jämfört med de flesta andra länder. Det rödgröna samarbetet har inneburit en period av nästan unik stabilitet i den svenska ekonomin.

En viktig bakgrund till stabiliteten är värnandet om statsfinanserna. Målet om två procents överskott i de offentliga finanserna har klarats under peri-

Fel! Okänt namn på

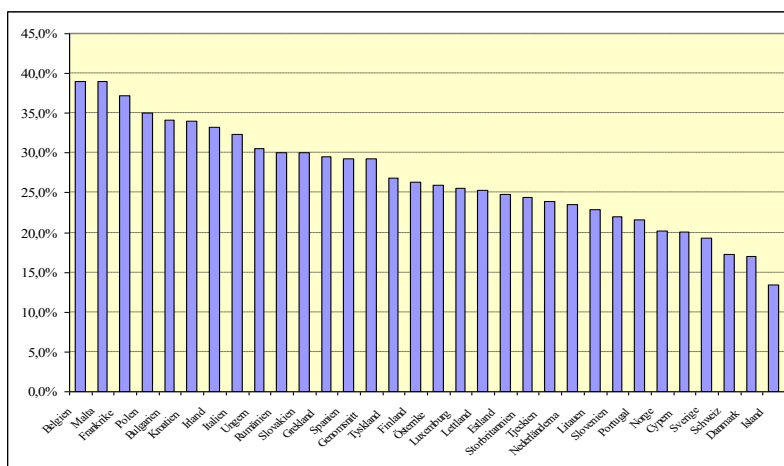
oden 2000 (det år då målet infördes) till 2006. Utgiftstaket har hållits varje år under samarbetet. Statsskulden har, som andel av BNP, nästan halverats, från 77 procent 1998 till 43 procent 2006. Statsskuldsräntorna har minskat från 108 miljarder kronor 1998 till 48 miljarder 2006. Det har frigjort ett stort utrymme för viktiga reformer i stället för improduktiva räntebetalningar.

De stabila statsfinanserna har starkt bidragit till att inflation och räntor kunnat hållas låga. Sverige har sedan flera år lägre räntor än Tyskland, medan vi i början av perioden låg flera procentenheter högre. Detta har gynnat såväl näringslivet som de svenska företagen. Den låga inflationen har lett till betydande reallöneökningar för löntagarna.

Den ekonomiska stabiliteten har inte köpts till priset av stagnation i ekonomin. Tvärtom har den svenska BNP-tillväxten legat högre än genomsnittet för EU och OECD under perioden. Det svenska näringslivet har utvecklats väl. Produktiviteten utvecklas starkt, runt 3 procent om året. Satsningen på utbildning och forskning har lett till att svenskt näringsliv ligger i framkanten i den tekniska utvecklingen på många områden. Nyföretagandet ökar och var 2005 det högsta sedan det började mätas. World Economic Forum utnämnde nyligen Sverige till världens tredje mest konkurrenskraftiga ekonomi.

Sverige har i internationell jämförelse en stor andel av befolkningen i sysselsättning. Bara ett par länder i Europa har en mindre andel av befolkningen utanför arbetsmarknaden.

Diagram 1. Bredare arbetslöshetsmått definierat som befolkningen 15–64 år minus sysselsatta och heltidsstuderande, andel av befolkningen 15–64 år, andra kvartalet 2004

Fel! Okänt namn på

5 Gröna framgångar

Inom ramen för det rödgröna samarbetet kan Miljöpartiet registrera ett stort antal framgångar för en grön politik inom olika områden.

5.1 Grön omställning skjuter fart

Den gröna omställningen av samhället har börjat skjuta ordentlig fart. Det märks till exempel inom transportsektorn där olika stimulansåtgärder lett till att försäljningen av miljöbilar flerdubblats. En historiskt hög satsning på upprustning och nybyggnad av det svenska järnvägsnätet har inletts. Ett lyckat försök med trängselavgifter har genomförts i Stockholm, vars invånare i en folkomröstning röstat för en fortsättning. Olja ersätts i allt större utsträckning som bränsle för uppvärmning med mer miljövänliga energislag. Vindkraften står inför en snabb utbyggnad. Den gröna omställningen skapar många nya företag och arbetstillfällen.

5.2 Kraftfull miljöpolitik

Kraftigt ökade resurser har avsatts för att värna den biologiska mångfalden och för sanering av tidigare miljösynder. Satsningar sker på en utökad ekologisk odling och djurskyddet har förbättrats genom skärpta krav för bland annat pålsdjursuppfödning, djurtransporter och djurförsök.

5.3 Stärkt solidaritet

Solidariteten med utsatta människor i såväl Sverige som i andra länder har stärkts. Satsningar har skett på att bekämpa hemlösheten, på höjda lägstani-våer i försäkringssystemen och på stöd till utsatta barnfamiljer. Biståndet har höjts och uppgår från och med 2006 till 1 procent av bruttonationalinkomsten. Asylsökande har fått en mer rättssäker prövning och många gömda flyktingar har fått stanna i Sverige som följd av en tillfällig asyllag. Kampen mot diskriminering har skärpts bland annat genom skärpt lagstiftning, utbyggnad av antidiskrimineringsbyråer och antidiskrimineringsklausuler vid offentlig upphandling.

5.4 Ökade resurser till kommunerna och satsningar på skolan

Den kommunala skatteutjämningen har förbättrats och kommunerna har fått kraftigt ökade resurser. Det har lett till att ekonomin nu är i god ordning i de flesta kommuner och att betydande satsningar på personalförstärkningar inom

Fel! Okänt namn på

bland annat skola och förskola kunnat ske. Studiebidragen har höjts. I samarbete med Socialdemokraterna har ett bra regelverk för fristående skolor införts, som ytterligare utvecklats i samarbete med de borgerliga partierna.

5.5 Förbättrade villkor för företagen

Villkoren för småföretagen har förbättrats, bland annat genom en mer generös beskattning av fåmansbolag, regelförenkling och stöd till rådgivning och kreditgarantier. I samarbete med de borgerliga partierna har medgetts undantag för nyckelpersoner från lagen om anställningsskydd i små företag. Små företag har sänkta arbetsgivaravgifter och temporär hel befrielse medges för den först anställda i soloföretag. Den gröna omställningen har gett ökade affärsmöjligheter för småföretag.

5.6 Satsningar på kulturen och ökad livskvalitet

Viktiga satsningar har gjorts på kulturverksamhet, såsom museiverksamhet, dans och teater med bland annat förbättrade arbetsvillkor för kulturarbetarna. Sänkningen av bokmomsen till 6 procent har lett till ökade bokinköp och läsande. Friåret har gett många människor möjlighet till en välkommen återhämtning från ett stressigt arbetsliv samtidigt som långtidsarbetslösa och ungdomar fått in en fot på arbetsmarknaden.

6 Utgångspunkter för den ekonomiska politiken

Framgångarna består inte för evigt. De måste ständigt erövrats på nytt och politiken utvecklas efter nya förutsättningar. Trots framgångar för Miljöpartiet kan inte den rödgröna regeringssamverkan fortsätta efter 2006 års val. Miljöpartiet gratulerar den borgerliga alliansen till valresultatet och kommer nu att övergå till en oppositionsroll i riksdagen.

6.1 Regeringens ekonomiska politik

Det finns flera inslag i den nya regeringens politik som vi kan sympatisera med. Dit hör den uttalade viljan att satsa på fler jobb, förbättrade villkor för företagande, minskat utanförskap och inriktningen på ökad valfrihet och mångfald i utbudet av välfärdstjänster. Vi stöder också att arbetsmarknadspolitiken ses över för att skapa större frihet för individen och att fler aktörer släpps in som arrangörer av arbetsmarknadsåtgärder. Miljöpartiet är berett att samverka om och stödja en utveckling som leder i denna riktning.

Fel! Okänt namn på

6.1.1 Besparingar på de mest utsatta och ofinansierade skattesänkningar

Samtidigt känner vi en oro för många inslag i alliansens politik. De många löftena om sänkta skatter och utgiftssänkningar i kombination med oklara och försenade finansieringsförslag riskerar att leda till en alltför expansiv finanspolitik med på sikt ökade underskott i statsbudgeten och höjda räntor. Vi känner också en oro för och motsätter oss finansieringsförslag som går ut över de sämst ställda i samhället, till exempel försämringarna av ersättningsnivåerna i a-kassan. I ett läge där svensk ekonomi är stark väljer regeringen att göra omfattande besparingar på samhällets mest utsatta grupper. Trots att alla prognoser visar på goda förutsättningar för nya jobb prioriterar regeringen stora och omfattande neddragningar i socialförsäkringarna och arbetslöshetskassan. Miljöpartiet avvisar dessa förslag.

Tabell 1. Regeringens besparingar, miljoner kronor

Regeringens besparingar på dem som har det sämst	
Förändrad beräkning av SIG på sjukpenningen	-370
Sänkt sjukpenning för arbetslösa	-90
Sänkt dagpenning i föräldraförsäkringen	-315
Minskad nivå i a-kassan (dagpenning)	-981
Ändrade regler (arbetsvillkor, studerandevillkor, ändrat beräkningsätt, lägre ersättningsnivå	-2 688
Delsumma	-4 444
Sämre möjligheter till jobb	
Avskaffandet av anställningsstöden	-3 000
Avskaffat friår	-1 000
Delsumma	-4 000
Höjda egenavgifter i a-kassan	-10 000
Totala besparingar	-18 444

6.1.2 Missade klimat- och miljömål

Vi känner också stark oro för den nya regeringens obefintliga ambitioner på miljöområdet. Det har på senare tid kommit allt starkare bevis för allvaret i kommande klimatförändringar.

Miljöpartiet välkomnar regeringens inriktning på att miljö- och energibeskattningen ska utformas så att det lönar sig att ta miljöansvar. Men när det kommer till konkreta åtgärder lyser förslag med sin frånvaro i budgetpropositionen.

Miljö- och klimatpolitiken är helt frånvarande i regeringens politik och man har mycket kvar att bevisa. En enda konkret klimatreform utlovades i valrörelsen – en miljöbilsbonus. Inte ens detta enda förslag klarar regeringen att leverera. Med regeringens ickepolitik kommer vi att missa klimatmålen och vårt ansvar för kommande generationer kommer att försummas. Detta kommer också att på längre sikt medföra ökade kostnader för samhället.

6.1.3 Ökad sysselsättning

Nyckeln till att den ekonomiska utvecklingen ska bli så god som den presenteras i budgetpropositionen är att antalet sysselsatta verkligen ökar i den utsträckning regeringen hoppas på. I dag uppgår den öppna arbetslösheten till runt 5 procent, och ytterligare ungefär 3 procent av arbetskraften återfinns i åtgärder. Regeringen hoppas att den totala arbetslösheten, inklusive åtgärderna, ska vara nere i under 6 procent vid slutet av mandatperioden. Om konjunkturen är regeringen behjälplig kan sysselsättningen mycket väl öka och arbetslösheten därigenom minska. Regeringen räknar med att hushållens ökade konsumtion snarare än företagsvänliga reformer ska skapa nya jobb. Regeringen räknar med att hushållens sparande minskar och importen håller sig till samma ökningstakt som förut samtidigt som hushållens inkomster ökar kraftigt. Miljöpartiet ställer sig frågande till det stora fokuset på konsumtionsökning snarare än företagsamhet som drivkraften till nya jobb.

6.1.4 Högre kostnader för företagen

Vi känner också en oro för vissa inslag i regeringens företagssatsning. Hit hör förslaget att ersätta dagens nedsatta arbetsgivaravgifter, som framför allt gynnar alla småföretag, varav en stor del är internationellt konkurrensutsatta, med ett fullständigt borttagande av avgifterna för ett mindre antal ej konkurrensutsatta och till viss del godtyckligt utvalda branscher. Vi tror inte att detta är en bra politik. En mer småföretagarvänlig politik skulle behövas. Små tjänsteföretag med lågt kunskaps- och teknikinhåll, exempelvis hushållsnära tjänster, kommer aldrig att kunna bli nästa generations exportföretag. För att nästa generations företag ska komma fram behövs i stället långsiktiga signaler om att det framöver ska löna sig både företags- och privatekonomiskt att producera och köpa energisnåla, rena, miljöbra varor och tjänster.

6.1.5 Risk för överhettning

Konjunkturinstitutet varnar för överhettning när skatter sänks delvis ofinansierat mitt i en högkonjunktur. Riksbanken aviserar kommande räntehöjningar, speciellt om tillgångspriser ökar och lönerörelsen driver upp inflationen. Det finns således många hot mot att ekonomin ska kunna hålla i gång på den goda jobbskapande utvecklingsbana som regeringen hoppas. Det allra största hotet är dock bostadsmarknaden, som tillsammans med den högre förväntade räntan, kan tvinga hushållen att prioritera om i sina utgifter. Om priserna på hus rasar, så lånen är högre än marknadsvärdet, måste folk börja amortera mera. En högre ränta har den direkta effekten att låneräntor tar en större del av hushållsbudgeten och konsumtionen minskar. Den indirekta ränteeffekten kan bli att huspriserna går ned, och att folk ser om sin lånesituation och sin hushållsekonomi i det ljuset, vilket kan påverka deras konsumtion än kraftigare.

Sammantaget ser Miljöpartiet stora risker i regeringens förda politik. Ett mycket gott ekonomiskt utgångsläge riskerar att slås sönder genom en oegnomtänkt politik som skapar större klyftor i samhället, ökar risken för överhettning i ekonomin och stoppar upp takten i omställningen mot hållbar ut-

Fel! Okänt namn på

veckling, vilket i sin tur skapar sämre förutsättningar för att klara den långsiktiga ekonomiska utvecklingen.

6.2 En grön statsbudget

Vi står i dag i Sverige inför flera stora utmaningar. Vi måste ta vårt ansvar för att avstyra hotet mot vårt gemensamma klimat. Vi måste se till att nya jobb kan skapas och att förutsättningar för att nya företag kan växa fram är goda. Vi måste se till att förbättra levnadsvillkoren för de individer som har det sämst ställt. Tre utmaningar som Miljöpartiet menar är av största vikt och som vi därför prioriterar högst i den ekonomiska politiken.

6.2.1 Avveckla oljeberoendet

Klimatfrågan ställer stora krav på en långsiktig omställning av vårt samhälle. Förutsättningarna för denna omställning är emellertid goda. Sverige har i dag en stark och dynamisk ekonomi, livskraftiga företag, god utbildning och omfattande forskning, vilket är grundläggande för att klara den modernisering som vi står inför. Vi måste avveckla vårt oljeberoende och utveckla hållbara moderna lösningar för uppvärmning, transporter och drivmedel.

En långsiktigt hållbar klimatpolitik skapar förutsättningar för ny teknik, nya jobb, effektiviseringar och en positiv strukturomvandling. Den omställning som vi står inför kommer att vara omvälvande men vår övertygelse är att om vi tar vara på de möjligheter som den skapar kommer hela samhället att kunna vinna på förändringen.

6.2.2 Frigör entreprenörerna

Vi menar att individens kreativitet och kraft måste frigöras. Då skapas möjligheter för entreprenörer som kan skapa nya företag och nya jobb. Sveriges små och medelstora företag har goda förutsättningar att växa och utvecklas. Inte minst företag som producerar och tillhandahåller lösningar som leder till långsiktiga förbättringar på klimat-, miljö- och energiområdet växer i dag så att det knakar. Denna positiva kraft måste bejakas och vi måste se att dessa företag är de som skapar förutsättningar för en ansvarsfull och långsiktigt hållbar utveckling. Då klarar vi också ekonomin och skapar långsiktiga förutsättningar för ekonomisk utveckling.

6.2.3 Värna lika rättigheter

Förändring skapar ofta spänningar. I ett modernt samhälle där det sker snabba förändringar av ekonomin riskerar människor att komma i kläm. Människor som känner sig trängda och hotade och inte känner tillit till samhället riskerar att skapa påfrestningar som slår hårt mot vår förmåga att skapa långsiktig förändring. Miljöpartiet menar därför att det är viktigt att värna lika rättigheter för alla människor och ge människor den hjälp och det stöd som de behöver för att kunna komma vidare i livet.

6.2.4 Ökad livskvalitet

Vi måste också tillåta oss att ta ett steg tillbaka och reflektera. Miljöpartiet menar att livskvalitet är en grundläggande förutsättning för alla välmående samhällen. Livskvalitet handlar om tid, om utrymme att själv få välja och göra egna prioriteringar. Livskvalitet innebär att uppmärksamma värden som inte lätt låter sig mätas i kronor och ören. Vårt samhälle måste bli bättre på att prioritera livskvalitet och hitta vägar att ta ut de stora vinster som skapas genom en allt effektivare ekonomi i tid snarare än i ökad materiell konsumtion.

Genom en modern politik där vi tar ett långsiktigt ansvar för ekonomin, för individen och för miljön kan de utmaningar vi står inför bemästras och vändas till något positivt. Miljöpartiets ambition är att fortsätta att driva en politik som kan skapa förutsättningar. Vi är öppna för samarbete med de krafter i samhället som delar vår vision och vår syn och är bereda att handla för att lösa de utmaningar vi står inför.

7 Budgetpolitiska mål

Miljöpartiet stöder de av riksdagen uppsatta budgetpolitiska målen. Överskottet i den offentliga sektorns finanser ska uppgå till i genomsnitt 2 procent av BNP över en konjunkturcykel. Utgiftstaken ska hållas. Detta är viktigt för att garantera en långsiktigt hållbar offentlig ekonomi inför de påfrestningar som förväntas under kommande år, bland annat till följd av den demografiska utvecklingen och hoten mot miljö och klimat.

7.1 Överskottet i de offentliga finanserna

Under de år överskottsmålet funnits och Miljöpartiet haft delansvar för den ekonomiska politiken i det rödgröna samarbetet, det vill säga åren 2000–2006 beräknas överskottet i de offentliga finanserna i genomsnitt uppgå till 2 procent av BNP. Målet har alltså hållits.

De åtgärder som föreslås i regeringens budgetförslag beräknas sammanlagt innebära en försvagning av de offentliga finanserna med 6 miljarder kronor 2007 och 13 miljarder kronor 2008. Regeringens förslag, främst de stora skattesänkningarna, är alltså inte fullt ut finansierade, vilket är anmärkningsvärt då alliansen lovade i valrörelsen att så skulle bli fallet. Genom den ökade sysselsättningen och beräknad skatteintäktsökning som skett 2006 prognostieras trots det ett överskott i de offentliga finanserna 2007 på 2,3 procent av BNP, vilket är 0,1 procentenheter mer än i vårbudgeten. För 2008 prognostieras ett överskott på 2,6 procent av BNP, vilket är 0,2 procentenheter sämre än i vårbudgeten.

Miljöpartiet anser det viktigt att budgeten inte är alltför expansiv i rådande högkonjunktur. Vårt budgetförslag innebär därför ett bättre saldo än regering-

Fel! Okänt namn på

ens med 10 miljarder kronor 2007, 10 miljarder kronor 2008 och 13 miljarder kronor 2009. Det offentliga saldot uppgår till 2,6 procent av BNP 2007, 2,9 procent 2008 och 3,5 procent 2009.

7.2 Utgiftstak och budgeteringsmarginal

Under de år Miljöpartiet haft delansvar för den ekonomiska politiken i det rödgröna samarbetet har utgiftstaket hållits varje år 1999–2006. I den sista budget för vilken Miljöpartiet var medansvarig, vårbudgeten 2006, var utgiftstaket för 2007 949 miljarder kronor. För 2008 var regeringens bedömning ett utgiftstak på 982 miljarder kronor. Miljöpartiet står fast vid dessa utgiftstak.

Detta betyder att Miljöpartiet avvisar regeringens förslag att sänka utgiftstaken för 2007 och 2008 med 11 miljarder kronor vardera åren. Dessa förslag till sänkningar är en konsekvens av den nya regeringens politik att genomföra stora skattesänkningar som finansieras genom bland annat stora besparingar i ersättningarna till arbetslösa, sjuka och förtidspensionärer. Det är en politik som Miljöpartiet avvisar. Denna politik påverkar även regeringens förslag till utgiftstak för 2009. Även detta år ligger därför Miljöpartiets förslag till utgiftstak 11 miljarder kronor högre än regeringens förslag.

De flesta år brukar också vissa tekniska justeringar av utgiftstaket bli aktuella. Tekniska justeringar av utgiftstaket kan bland annat motiveras av förändringar som inte har någon effekt på de konsoliderade utgifterna för den offentliga sektorn, men som ändå påverkar storleken på de takbegränsade utgifterna. Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket ska utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som föranleder justeringen. Miljöpartiets förslag om en sänkt inkomstskatt genom en förhöjning av grundavdraget föranleder en sådan teknisk justering av vårt utgiftstak. Förslaget innebär att de minskade kommunalskatteinkomsterna för kommunerna kompenseras av ett höjt generellt statsbidrag. För den konsoliderade offentliga sektorn är förslaget saldoneutralt men storleken på de takbegränsade utgifterna påverkas.

Den del av kostnaden för det höjda grundavdraget som berör kommunerna och ska kompenseras för genom förhöjda generella statsbidrag uppgår till 10,2 miljarder kronor 2007. Genom praxis avrundas de tekniska justeringarna alltid till hela miljarder kronor, vilket blir 10 miljarder kronor 2007. För 2008 beräknas på motsvarande sätt en teknisk justering med 12 miljarder kronor och för 2009 med 14 miljarder kronor.

Tabell 2. Miljöpartiets förslag till utgiftstak och budgeteringsmarginal, miljarder kronor

År	2007	2008	2009
Utgiftstak i vårbudgeten 2006	949	982	1 014
Teknisk justering för höjt grundavdrag	+10	+12	+14
Förslag till utgiftstak	959	994	1 028
Takbegränsade utgifter	948,8	986,8	1 003,6
Budgeteringsmarginal	10,2	7,2	24,4

7.3 Miljöpartiets förslag till utgiftsramar

Miljöpartiet föreslår följande utgiftsramar i förhållande till regeringen (avvikelser mot regeringens förslag).

Tabell 3. Förslag på utgiftsramar

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, mkr

UO	BETECKNING	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
1	Rikets styrelse	95,5	30	30
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	850	1 110	1 270
3	Skatt, tull och exekution	0	0	0
4	Rättsväsendet	-213,5	-708,5	-638,5
5	Internationell samverkan	-111	-111	-111
6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	-900	-2 500	-4 500
7	Internationellt bistånd	150	150	150
8	Invandrare och flyktingar	-49	-47	-47
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	2	64	97
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	2 160	2 160	2 160
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	500	1 000	1 000
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	1 315	3 815	3 815
13	Arbetsmarknad	7 427	8 287	8 247
14	Arbetsliv	51	101	101
15	Studiestöd	2 265,5	4 343	4 155
16	Utbildning och universitetsforskning	-60	97,5	152,5
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	250,4	500,4	749,9
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	1 377	1 483	1 649
19	Regional utveckling	0	0	0
20	Allmän miljö- och naturvård	500	600	1 000
21	Energi	0	0	0
22	Kommunikationer	0	0	1 000
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	12	58	58
24	Näringsliv	400	400	400
25	Allmänna bidrag till kommuner	10 550	12 600	14 800
26	Statsskuldräntor m.m.	0	0	0
27	Avgiften till Europeiska gemenskapen	0	0	0
	Summa utgifter	26 571,9	33 432,4	35 537,9
	Inkomstplus	36 202,0	42 964,0	48 524,0
	Saldo	9 630,1	9 531,6	12 986,1

7.4 Förslag på skatter och beräkningar av inkomster

Miljöpartiet avvisar huvuddelen av regeringens förslag på skatteområdet. Sammantaget har förslagen en tydlig inriktning som gynnar redan välbe-

Fel! Okänt namn på

ställda grupper i samhället, en inriktning som ytterligare förstärks av att finansieringen till stor del föreslås bäras av arbetslösa, förtidspensionärer och andra utsatta grupper. Den uppgivna effekten på sysselsättningen är mycket tveksam. Regeringens skatteförslag saknar också helt miljöprofil.

7.4.1 Miljöpartiet avvisar jobbavdraget

Regeringens förslag om ett så kallat jobbavdrag medför de största skattesänkningarna för personer med inkomster över 330 000 kronor om året, medan arbetande med lägre inkomster får betydligt mindre skattesänkning och pensionärer, sjuka och arbetslösa inte någon sänkning alls. Däremot får alla vara med och betala skattesänkningarna för de mest välbärgade.

7.4.2 Nej till orättvisa sänkningar av fastighetsskatten

Regeringens politik att gynna sina egna väljargrupper framstår som extra tydlig på bostadsområdet där begränsningen av markvärdet på småhus kan ge mycket stora fastighetsskattesänkningar i exempelvis rika förortskommuner, och borttagande av schablonintäktsskatten på bostadsrättsföreningar gynnar framför allt äldre föreningar i innerstäderna med låga lån. Samtidigt föreslås borttaget stöd till byggande av nya hyreshus som framför allt efterfrågas av personer med lägre inkomster.

7.4.3 Nej till skattereduktion för hushållsnära tjänster

Även förslag som skattereduktion för hushållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter i vissa branscher har en tydlig inriktning på att gynna redan välbeställda gruppers konsumtionsmönster. Samtidigt missgynnas de flesta småföretag utanför dessa branscher av den borttagna generella nedsättningen av arbetsgivaravgifter.

7.4.4 Miljöprofil saknas

Det är mycket anmärkningsvärt att regeringen inte har ett enda konkret förslag på miljö- och klimatområdet. Inte ens alliansens eget förslag från valrörelsen om en miljöbilspremie finns med.

7.4.5 Sänkt inkomstskatt för alla

Som alternativ till regeringens orättvisa skattesänkningar föreslår Miljöpartiet en sänkt inkomstskatt på cirka 1 800 kronor per år, lika för alla låg- och medelinkomsttagare. Miljöpartiets förslag på sänkt skatt gäller årsinkomster upp till ungefär 380 000 kronor. Vid inkomster över 380 000 blir skattesänkningen noll. Miljöpartiet föreslår också att skiktgränsen för statlig skatt endast räknas upp med 1 procent, vilket innebär att fler får betala statlig skatt.

En generell sänkning av fastighetsskatten till 0,8 procent för småhus och 0,4 procent för hyreshus föreslås.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet föreslår också ett antal förändringar av miljö- och trafikrelaterade skatter, bland annat för att gynna en fortsatt omställning mot bränslesnålare fordon och alternativa drivmedel. Den gröna skatteväxlingen ska fortsätta.

Miljöpartiet accepterar regeringens förslag om bland annat höjda skatter på snus och tobak, minskade avdrag för resor och övriga utgifter, förmånsskatt på lånedatorer (dock bara för nya avtal), skatt på trafikförsäkringspremier samt avskaffad skattereduktion för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa.

De förändrade möjligheterna till skattereduktionen för fackföreningsavgift och a-kassa kompenseras fullt ut genom den generella höjningen av grundavdraget som ger 150 kronor per månad i minskad skatt, lika för alla.

7.5 Miljöpartiets förslag på skatter och beräkningar av inkomster

Tabellen är angiven i form av avvikelser jämfört med regeringens förslag i miljoner kronor. Tabellen fortsätter på nästa sida.

Tabell 4. Miljöpartiets skatteförslag. Avvikelser från regeringens förslag, miljoner kronor

	Effekt från	Miljöpartiets avvikelse		
		2007	2008	2009
<i>Förvärvsinkomster</i>				
Nej till skattereduktion arbetsinkomster	1/1 2007	38 700	38 700	38 700
Nej till skattereduktion näringsinkomster	1/1 2007	1 220	1 220	1 220
Höjt grundavdrag: Sänkt kommunal inkomstskatt	1/1 2007	-10 000	-12 000	-14 200
Höjt grundavdrag: Sänkt statlig inkomstskatt	1/1 2007	-200	-200	-200
Lägre uppräknings skiktgräns: Sänkt statlig inkomstskatt	1/1 2007	700	700	700
Slopad förmånsskatt lånedatorer (bara nya avtal)	1/1 2007	-1 000	-500	
Nej till avskaffat regionalt förhöjt grundavdrag	1/1 2007	-300	-300	-300
Nej till skattereduktion för hushållsnära tjänster	1/7 2007	650	1 300	1 300
<i>Socialavgifter</i>				
Nej till halverad/slopad nedsättning av ag-avgift	1/1 2007	-2 310	-4 620	-4 620
Nej till höjd ag-avgift, slopad medfinansiering	1/1 2007	-820	-820	-820
Nej till slopad medfinansiering	1/1 2007	820	820	820
Nedsatt ag-avgift för enmansföretag permanentas	1/1 2007	-500	-500	-500
Nej till slopad särskild löneskatt för äldre anställda	1/1 2007	470	470	470
Nej till slopad särskild löneskatt äldre egenföretagare	1/1 2007	90	90	90

Fel! Okänt namn på

	Effekt från	Miljöpartiets avvikelse		
		2007	2008	2009
Nej till halverade ag-avgifter för 19–24-åringar	1/7 2007	1 840	3 670	3 670
Nej till halverade egenavgifter för 19–24-åringar	1/7 2007	20	40	40
Nej till slopade ag-avgifter för vissa tjänsteföretag	1/7 2008		2 130	4 250
Nej till slopade egenavgifter för vissa tjänsteföretag	1/7 2008		240	470
Generellt sänkt arbetsgivaravgift, skatteväxling	1/1 2007	–1 200	–1 800	–1 800
<i>Kapital- o egendomsskatter</i>				
Nej till fast.skatt: Småhus, begränsning markvärde	1/1 2006	2 990	2 570	2 570
Nej till fast.skatt: Småhus, frysning på 2006 års nivå	1/1 2007	1 310	2 440	2 440
Fastighetsskatt: Småhus, sänkt skattesats, 1,0 till 0,8 %	1/1 2006	–3 500	–3 500	–3 500
Nej till fast.skatt: Hyreshus, frysning på 2006 års nivå	1/1 2007	390	770	770
Nej till avskaffad schablonintäkt bostadsrätt	1/1 2007	1 000	1 000	1 000
Sänkt underlag schablonintäkt bostadsrätt, 3,0 till 2,4 %	1/1 2007	–300	–300	–300
Nej till förm.skatt, delvis sänkning 1,5 till 0,75 %	1/1 2007	1 720	1 720	1 720
Nej till förm.skatt, dämpning/frysning av tax.värde	1/1 2006	170	170	170
<i>Företagsskatter</i>				
Nej till 3:12-reglerna, återinförd 50/50-regel	1/1 2007	300	300	300
<i>Punktskatter</i>				
Nej till slopad skatt på flygresor	1/1 2007	1 060	1 070	1 070
Nej till sänkt energiskatt på el i norra Sverige	1/1 2008		270	240
Höjd skatt bensin 25 öre/år	1/1 2007	1 500	3 000	4 500
Höjd skatt dieselolja 25 öre/år	1/1 2007	700	1 400	2 100
Höjd effektskatt kärnkraftsel 18 %	1/1 2007	480	480	480
Koldioxidrelaterad registreringsskatt personbilar	1/7 2007	250	500	500
Fördubblad koldioxidskatt lätt industri	1/1 2007	500	500	500
Skatt på industriavfall som förbränns	1/7 2007	170	350	350
Trängselskatt i Stockholm	1/4 2007	580	770	770
Båtskatt	1/1 2008		70	70
<i>Mervärdesskatt</i>				
Sänkt moms E 85 2007–2009	1/1 2007	–100	–150	–200
Sänkt moms ekologiska livsmedel	1/1 2008		–180	–180

	Effekt från	Miljöpartiets avvikelse		
		2007	2008	2009
<i>Krediteringar med skatteanknytning m.m.</i>				
Nej till slopade ag-avgifter för nystartsjobb		690	1 380	2 070
Skattereduktion för inköp av miljöbil 2007–2009	1/1 2007	–200	–300	–400
Skattereduktion för konvertering 2007–2009	1/1 2007	–120	–120	–120
Summa offentliga skatteintäkter		37 770	42 850	46 210
Avgår kommunal inkomstskatt	1/1 2007	–10 000	–12 000	–14 200
Statens skatteintäkter		47 770	54 850	60 410
Nej till höjda avgifter till A-kassa	1/1 2007	–10 000	–10 000	–10 000
Nej till slopade anställningsstöd	1/1 2007	–1 568	–1 886	–1 886
Statsbudgetens inkomster		36 202	42 964	48 524

8 Klimatomställning nu

Miljöpartiet menar att klimathoten är vårt samhälles största utmaning. Att göra de omställningar som krävs för att klara miljömålen är en mycket prioriterad fråga. Det är glädjande att regeringen i budgetpropositionen på ett flertal ställen tar upp den utmaning som klimatpåverkan utgör och att regeringen säger sig vilja sätta problematiken högt på agendan. Men när man söker efter konkreta åtgärder framgår att regeringens ambitionsnivå är mycket lågt ställd. Budgetpropositionen saknar i allt väsentligt förslag till hur denna ödesfråga ska hanteras. I det följande presenteras Miljöpartiets viktigaste förslag för att komma till rätta med klimathoten och vi hoppas att regeringen tar till sig av våra förslag.

8.1 Grön skatteväxling

Formen, grön skatteväxling, är ett av de viktigaste verktygen för att minska miljöskadlig klimatpåverkan. Riksdagen ställde sig år 2000 bakom en inriktning om en grön skatteväxling om cirka 30 miljarder kronor under åren 2001–2010. I budgetpropositionen för 2001 preciserades att det främsta syftet med en grön skatteväxling är att öka miljörelateringen av skattesystemet. Grön skatteväxling definierades som att höjda skatter på energi och miljöutsläpp balanseras med en sänkning av andra skatter, främst på arbete. Grön skatteväxling innebär därmed ingen höjning av det totala skatteuttaget.

Under åren 2001–2006 har en total skatteväxling på 17,3 miljarder kronor ägt rum med denna inriktning. För att nå upp till den av riksdagen angivna inriktningen återstår således drygt 12 miljarder kronor under åren 2007–2010. Miljöpartiet anser att huvuddelen av denna skatteväxling bör inriktas mot

Fel! Okänt namn på

trafiksektorn där de största problemen med ökade utsläpp av växthusgaser finns. Det handlar bland annat om årliga höjningar av bensin- och dieselskatterna med 25 öre per liter, fullföljande av beslutet om införande av en flygskatt, införande av koldioxidrelaterad registreringskatt och fördubblad koldioxidskatt för lätt industri.

Skattesänkningarna inom ramen för den gröna skatteväxlingen ska enligt de antagna riktlinjerna främst avse skatt på arbete. Vi föreslår att den beloppsmässigt största sänkningen ska avse sänkt inkomstskatt för hushållen.

Tabell 5. Grön skatteväxling 2007–2009, miljoner kronor ackumulerat

	2007	2008	2009
Höjda miljörelaterade skatter			
Energiskatt bensin, 25 öre/liter o år	1 500	3 000	4 500
Energiskatt dieselolja, 25 öre/liter o år	700	1 400	2 100
Flygskatt, helårseffekt	300	300	300
Koldioxidrelaterad registreringskatt fr 1/7 2007	250	500	500
Höjd skatt kärnkraftsel 18 %	580	580	580
Fördubblad koldioxidskatt lätt industri	500	500	500
Skatt på förbränning av industriavfall fr 1/7 2007	170	350	350
Summa höjd skatt	4 000	6 630	8 830
Sänkta skatter, främst på arbete			
Sänkt inkomstskatt	2 800	4 830	7 030
Sänkt arbetsgivaravgift	1 200	1 800	1 800
Summa sänkt skatt	4 000	6 630	8 830

8.2 Miljöbilspremie

Miljöpartiet föreslår att en miljöbilspremie för privatpersoner införs temporärt under perioden den 1 januari 2007 till den 31 december 2009. Miljöbilspremien bör differentieras för att i viss mån återspegla de merkostnader som en miljöbil för närvarande betingar jämfört med motsvarande fossilbränsle driven bil. Vi föreslår således att premien för bilar som kan drivas med etanol ska vara 5 000 kronor och för bilar som kan drivas med gas samt för el- och elhybridbilar 20 000 kronor.

Syftet med premien är att stimulera inköpen av miljöbilar och därmed indirekt distributionen av bränslen. Satsningen måste ses i sitt sammanhang med övriga styrmedel som presenteras i motionen.

8.3 Sänkt moms för E 85

Under 2006 har det skett en mycket kraftig ökning av nyregistreringen av miljöbilar. Av dessa är en betydande del så kallade Flexifuel-bilar som kan köras på såväl bensin som på E 85, som innehåller 85 procent etanol.

Sedan sommaren 2006 har priset på E 85 stigit och uppgår för närvarande till cirka 8,65 kronor per liter, vilket motsvarar cirka 12,10 kronor per liter bensin. Bensenpriset har samtidigt sjunkit och ligger när detta skrivs vid cirka 10,70 kronor per liter. En sådan prisrelation är inte acceptabel någon längre tid då den skulle riskera att bryta den lovande snabba introduktionen av miljöbilar som inletts de senaste åren.

Sverige bör därför fatta beslut om att redan nu temporärt sänka momsen för E 85 till 12 procent från den 1 januari 2007 till och med den 31 december 2009.

8.4 Konvertering av fordon till etanol- eller gasdrift

Eftersom bilar har lång livslängd är det angeläget att även för befintlig bilpark utnyttja möjligheten till konvertering till drift med alternativa bränslen. Då det nu blir formellt lagligt att konvertera bensinfordon till exempelvis etanol-drift bör en särskild skattestimulans införas till stöd för sådan konvertering.

Stödet föreslås utformas som en skattereduktion på inkomstskatten på 30 procent av konverteringskostnaden inklusive kostnad för besiktning upp till 30 000 kronor för konvertering till etanol- eller gasdrift. Reduktionen bör gälla under åren 2007–2009. Skattebortfallet beror på utnyttjandet. Vi har som räkneexempel räknat med en konvertering av 20 000 bilar per år, vilket ger ett skattebortfall på 120 miljoner kronor per år vid en genomsnittlig konverteringskostnad på 20 000 kronor per bil.

8.5 Investeringar i järnvägstrafik och spårtrafik

Järnvägen utgör en grundbult för lång- och kortväga resande i ett klimatanpassat transportsystem. Kapaciteten hos det nuvarande järnvägsnätet är emellertid för låg för att möjliggöra den trafikökning som krävs när allt fler person- och godstransporter förs över från bil och flyg till järnväg. Den nu gällande framtidsplanen har slagit fast en investeringsnivå i järnvägens infrastruktur som är högre än någonsin, men ambitionen är alltså för låg.

8.5.1 Öka investeringarna i järnvägens kapacitet

För att klara ökningen av transporter måste järnvägens kapacitet för både gods- och persontransporter fördubblas fram till 2020. Regeringens uttalade ambition i budgetpropositionen, att en större andel av infrastrukturinvesteringarna i framtiden ska gå till utbyggnad av vägar, strider helt mot klimatanpassningen av transportsystemet. I stället måste investeringarna i järnvägens kapacitet kraftigt öka.

Fel! Okänt namn nå

8.5.2 Säkra underhållet på banorna

Att bygga ut kapaciteten på järnvägsnätet får inte innebära att underhållet av banorna eftersätts. Så är fallet i dag. Banverket saknar medel för att underhålla banorna i hela landet och tummar därmed på både säkerhet, punktlighet och tillförlitlighet.

Fram till 2015 saknas cirka 8 miljarder kronor i Banverkets budget för underhåll. För att spara dessa pengar görs nu nedskärningar i banunderhållet i hela landet. Verket försöker begränsa besparingseffekterna på de mest högräsköpta linjerna. De största besparingarna kommer att göras på så kallade lågräsköpta banor. Banverket har identifierat 55 banor från norr till söder som kommer att läggas ned eller få kraftigt minskat underhåll – vilket i sig är början på nedläggning. Bland dessa återfinns till exempel Bohusbanan, Kinnekullebanan, Stångådalsbanan, Tjustbanan, Västerdalsbanan och många andra banor som används och har stor utvecklingspotential. När vi vet att järnvägens kapacitet måste öka, är det kontraproduktivt att lägga ned vissa banor på grund av bristande anslag till underhåll. Banverkets anslag bör därför höjas så att banunderhållet kan säkras.

8.5.3 Satsa på kombiterminaler

En av de viktigaste åtgärderna för att kunna öka godstransporter på järnväg är att bygga ett strategiskt nät av omlastningsstationer mellan järnväg och andra transportmedel, så kallade kombiterminaler.

Banverkets anslag räcker inte till detta i dag, vilket medför att godstrafikökningen försenas och många transportköpare som skulle vilja frakta på järnväg tvingas hitta andra transportsätt. Banverkets anslag höjs så att det möjliggör för mindre kompletteringar av befintlig infrastruktur för intermodala godstransporter.

8.5.4 Spårvägar i större städer

På många håll i världen byggs det nu spårvägar i större städer. Dessvärre är Sverige långt efter i utvecklingen. En viktig anledning till detta är att kommunerna inte har råd att bygga ut spårvägar, och på den statliga sidan saknas en myndighet som ansvarar för lokala spårvägar. Kommunerna kan inte få något ekonomiskt eller praktiskt stöd från staten i denna fråga. Miljöpartiet anser att Banverket bör ges ett sådant ansvar. Det ökade ansvaret bör åtföljas av ett ökat anslag för statligt stöd till infrastrukturinvesteringar och spårvägsfordon.

För att en utbyggnad av modern spårväg i Sverige ska kunna genomföras krävs att staten inför stöd till investeringarna, lämpligen 80 procent för infrastruktur, inklusive serviceanläggningar, samt 50 procent för fordon.

8.6 Återinför trängselskatten

Trafiken i städerna blir alltmer intensiv, framför allt ökar last- och personbilstrafiken. Denna trafik tar stort utrymme och orsakar försämrad miljö på alla plan. Igenkorkade vägar och gator, hälsoproblem och undanträngning av fotgängare och cyklister är några exempel, förseningar för kollektivtrafiken är ett annat.

I Stockholm genomfördes under 2006 ett försök med trängselskatter i innerstaden. Resultatet av utvärderingen visar att åtgärden var mycket lyckad. Biltrafiken minskade med över 20 procent, utan några påtagliga negativa konsekvenser. Trängseln och köerna i Stockholmstrafiken halverades tidvis och halterna av miljö- och hälsofarliga ämnen från biltrafiken minskade dramatiskt.

Vid folkomröstningen i Stockholms stad den 17 september 2006 röstade 51,3 procent ja till fortsatt användning av trängselskatt i Stockholm medan 45,5 procent röstade nej. Miljöpartiet anser att trängselskatterna i Stockholm bör återinföras så snart som möjligt. Dessutom bör trängselskatt införas i andra större städer, förutsatt att det – som i Stockholm – finns en majoritet i fullmäktige bakom förslaget. En lagändring bör också genomföras som gör det möjligt för kommuner att införa trängselavgifter utan riksdagsbeslut.

8.7 Stöd till klimatinvesteringar

För att stimulera klimatfrämjande investeringar föreslår vi bland annat att Klimatinvesteringsprogrammet, Klimp förlängs och utökas. Stödet ska kunna användas till bland annat investeringsbidrag för biogasmackar, investeringsbidrag för produktion av biogas, investeringsbidrag till så kallade fordonsflottor, teknikutvecklingsstöd till anläggningar för gårdsbaserad biogas i olika storlekar, stöd till effektivisering av befintliga biogasanläggningar, skattestimulans till efterhandskonvertering av större fordon till biogas, skattestimulans till inköp av biogasdrivna fordon hos kommuner och landsting, prioritering av biogasfordon i statlig fordonsupphandling samt prioritering av biogas inom ramen för stödprojektet Gröna Bilen – under förutsättning att det finns svensk fordonsindustri.

8.8 Satsa på ett nationellt biogasprogram

Användningen av etanol som drivmedel i personbilar har ökat kraftigt i Sverige under de senaste åren. Detta lämnar ett viktigt bidrag till minskad klimatpåverkan, men är ändå bara början.

Fler och mer förnybara bränslen behövs för att minska oljeanvändningen. Nästa steg i denna utveckling är att utnyttja biogas. Potentialen för användning av biogas är mycket stor och bör utnyttjas bättre. Det finns möjligheter för nästan varenda kommun i Sverige att ha egna biogasanläggningar där man använder till exempel restprodukter från reningsverken.

Fel! Okänt namn på

Sverige bör bli först i världen att anta ett nationellt biogasprogram som täcker såväl anläggningar som tankställen och fordonsstöd. Miljöpartiet föreslår att det senast den 1 januari 2007 tillsätts en kommission som får i uppdrag att utarbeta ett program som syftar till att ta till vara den potential till biogasproduktion som finns inom landet.

8.9 Regional satsning för att minska oljeberoendet

Miljöpartiet föreslår att länsstyrelserna från den 1 januari 2007 får ett samordningsansvar att samla företag, universitet, landsting och kommuner för att ta fram regionala omställningsprogram i syfte att avskaffa oljeberoendet med en arbetsmodell liknande de regionala tillväxtprogrammen.

8.10 Översyn av transportbidraget

Transportbidraget är viktigt ur ett regionalpolitiskt perspektiv. Graden av miljöstyrning av transportbidraget är dock obefintligt. För att öka incitamentet för energisnåla och miljövänliga transporter vill Miljöpartiet tillsätta en utredning med syfte att se över hur graden av miljöstyrning i transportbidraget kan öka.

9 Fler nya jobb

För att klara omställningen till ett hållbart samhälle krävs både fortsatt strukturomvandling av svensk ekonomi i hållbar riktning, och att nya jobb skapas. Miljöpartiet ser tre viktiga områden som är fortsatt högprioriterade för den gröna omställningen av samhället och som samtidigt kommer att skapa sysselsättning och nya jobb.

- ? Genom utvecklingen av ny, renare, effektivare teknik och teknologier som leder till en hållbar omställning av produktionen kan näringslivet utvecklas och ny sysselsättning, export och ekonomisk utveckling skapas.
- ? Ett bättre och ansvarsfullare nyttjande av Sveriges naturresurser leder till fler ekologiskt hållbara nettojobb. Genom att förvalta naturresurserna bättre kan nya jobb skapas inom traditionella gröna näringar som skogen och jordbruket.
- ? En fortsatt ekologiskt hållbar omvandling av infrastruktur, bostäder och energiförsörjning kommer att generera nya jobb samtidigt som det leder till ett hållbarare samhälle.

Förändringstakten i samhället är stor. Varje år försvinner och nyskapas mellan 400 000 och 500 000 jobb och det skapas mellan 35 000 och 40 000 nya företag. Denna ständigt pågående förändring skapar stora möjligheter att ställa om jobben i en mer miljöhållbar riktning. Det ger också perspektiv och

insikt om att det inte med nödvändighet behöver ta så oerhört lång tid att ställa om samhället i en hållbar riktning.

9.1 En aktiv arbetsmarknadspolitik

Miljöpartiets principiella uppfattning är att arbetsmarknadspolitiken ska syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft.

De senaste årens utveckling har inneburit högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. Men fortfarande är arbetslösheten alltför hög. Det gäller i synnerhet bland ungdomar som dessutom i högre grad än andra tvingas till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidsarbete.

Vi kan således konstatera att arbetsmarknadspolitiken inte varit tillräckligt träffsäker, även om allt inte kan lösas med politiska beslut. Vi lever i en marknadsekonomi där behov och utbud ofta är svåra att förutspå. Ändå tvingas vi konstatera att den förda arbetsmarknadspolitiken lämnar mycket i övrigt att önska. Balansen och samordningen mellan åtgärdsarbeten, utbildning och kompetensutveckling har inte tillräckligt svarat mot arbetsmarknadens behov.

AMS verksamhet har diskuterats flitigt under senare tid och kritiken är omfattande. Miljöpartiet instämmer i mycket av den kritiken som framförts och menar att individen måste ges större frihet och möjligheter att påverka sin situation vid arbetslöshet. Det är dags att påbörja en omfattande översyn som syftar till reformering av arbetsmarknadspolitiken.

9.1.1 Generella arbetsmarknadsprogram

I Miljöpartiets förhandlingar med den förra regeringen om de så kallade plusjobben var partiet starkt kritiskt. Vi vill ha mer generella program som riktas mot både offentlig och privat sektor utifrån den enskildes behov. Vi är övertygade om att den inriktningen i betydligt högre grad leder till varaktiga jobb på den öppna arbetsmarknaden. Vi välkomnar översynen av arbetsmarknadspolitiken. Däremot avvisar vi regeringens nivå på besparingar för arbetsmarknadsprogrammen. Omfattningen av besparingarna får alltför allvarliga sociala konsekvenser för många av de arbetslösa.

Det finns ett utbrett och enligt vår mening delvis berättigat missnöje med hur arbetsförmedlingarna fungerar. Det har bland annat sin förklaring i att arbetsförmedlingarna, genom politiskt initiativ, alltmer kommit att prioritera dem som har svårast att hitta arbete. Baksidan av denna inriktning är att arbetsförmedlingarna har lite att erbjuda dem som nyligen blivit arbetslösa.

9.1.2 Alternativa arbetsförmedlingar

De tre SACO-förbunden Civilekonomerna, Jusek och Naturvetarförbundet har på eget initiativ startat ett pilotprojekt kring jobbförmedling för att snabbt få ut arbetslösa akademiker i arbetslivet. Denna typ av initiativ bör enligt vår mening uppmuntras av staten. Vi är övertygade om att facken och arbetsgi-

Fel! Okänt namn på

varnas lokala kännedom om sina egna medlemmar och förutsättningarna på de lokala arbetsmarknaderna ger dem goda förutsättningar för arbetsförmedlande uppgifter. Det gäller också i minst lika hög grad bland TCO- och LO-facken liksom för avtalsslutande arbetsgivarorganisationer.

Mot denna bakgrund anser vi att staten ska ge ekonomiskt stöd till arbetsförmedlingar som drivs av kollektivavtalsslutande parter på arbetsmarknaden.

9.1.3 Ökade satsningar på att starta eget

Stöd till start av näringsverksamhet är det arbetsmarknadspolitiska program som har det bästa resultatet. Nästan åtta av tio deltagare hade arbete 90 dagar efter avslutat program. Dessutom är könsskillnaderna marginella. Enligt Institutet för tillväxtpolitiska studier hade de företag som startades år 2001 med stöd till start av näringsverksamhet en överlevnadsgrad tre år senare, det vill säga år 2004, på 60 procent.

Miljöpartiet anser att resultatet är så bra att det finns anledning att utöka programmet till att även gälla icke arbetslösa personer. Vi föreslår en ökning av programmet med cirka 1 000 personer.

9.2 Satsa på de svagaste grupperna på arbetsmarknaden

Det finns personer i gruppen av långtidsarbetslösa som förmodligen aldrig kommer att kunna ta sig ut på den öppna konkurrensutsatta arbetsmarknaden. För den gruppen, som i hög grad anvisats till de så kallade plusjobben, menar vi att det är bättre att utforma stöd som också ger dem möjlighet att jobba i till exempel den ideella föreningsrörelsen. Regeringen inför i budgetpropositionen nystartsjobb som är en sorts anställningsstöd. Vi välkomnar regeringens namnbyte till nystartsjobb. Nystartsjobben måste dock förstärkas kraftigt vid anställning av långtidsarbetslösa och långtidssjukskrivna. På motsvarande sätt vill vi öka anslaget till lönebidragen och Samhall. Vi vill dessutom göra satsningar som ökar möjligheten att bygga ut de sociala arbetskooperativen.

9.3 Friår ger större rörlighet på arbetsmarknaden

Intresset för att ta friår har överträffat alla förväntningar. Det visar att reformen varit efterlängtd och att många vill ta chansen att pröva något nytt under ett år. Det finns som väntat en stor variation i vad friårstagarna har gjort under sin ledighet. Många har valt att satsa på alternativen att starta eget företag eller vara hemma med barn eller barnbarn. En annan stor grupp har studerat, antingen för att höja sin kompetens eller för att ta chansen att studera något man annars aldrig skulle få möjlighet till i sin yrkesroll.

Även för de personer som vikarierade för friårstagarna gjordes en välfärdsvinst genom att en i vissa fall långvarig arbetslöshet kunde brytas.

På kort sikt leder friåret naturligtvis till en minskning av arbetslösheten: varje friårstagare ersätts av någon arbetslös, varför antalet registrerade arbetsökande minskar. De personer som går in som vikarier för friårstagarna tillägnar sig en värdefull arbetslivserfarenhet. Den generella utbildningsnivån hos de arbetssökande höjs, liksom utbildningsnivån på företagets anställda. Detsamma gäller också den positiva effekt som uppnås av att flera under friåret väljer att starta eget, vilket ger en ny grund för fler livskraftiga småföretag.

Arbetslivsinstitutets utvärdering av friåret visar att reformen lett till ökad rörlighet på arbetsplatser och arbetsmarknaden. Institutet för arbetsmarknads- politisk utvärdering (IFAU) visar att tiden i arbetslöshet för friårsvikarierna minskat efter vikariatet. Friåret har således varit positivt för både vikarier och friårstagare. Miljöpartiet föreslår att friåret behålls på nuvarande nivå.

9.4 En aktiv näringspolitik

Kreativa människor med nya idéer är grunden för ett samhälle som utvecklas. Samhällets och politikens uppgift är att skapa förutsättningar för entreprenören, företagaren och innovatören att utveckla idéer, driva företag och skapa nya lösningar. Detta kommer att skapa ekonomisk utveckling, nya jobb och ett hållbart samhälle.

Entreprenörskap och företagande stärker det lokala samhället. Många små företag och en differentierad ekonomi minskar det lokala samhällets sårbarhet i den globala ekonomin.

9.4.1 Satsning på forskning och utveckling i små företag

Forskning och produktutveckling i små företag är grundläggande för att utveckla svenskt näringsliv, skapa nya jobb och nya företag. Genom programmet Forska och väx har mindre företag kunnat söka medel från Vinnova för att forska och utveckla nya produkter. Forska och väx har sedan programmet startade 2006 varit mycket framgångsrikt och eftertraktat. Regeringen väljer nu att avskaffa programmet, vilket tyder på bristande insikt om de små företagens behov.

Miljöpartiet menar att det är viktigt att fortsätta att stimulera forskning och utveckling i svenska småföretag och vill därför i stället permanenta och utöka anslagen till Forska och väx med 200 miljoner kronor jämfört med regeringen.

9.4.2 Fortsatt satsning på regelförändringar för småföretag

Nutek har sedan 2003 jobbat med regelförenklingar för företag. Genom att mäta företagets administrativa börda har kostnaden för olika typer av regler kartlagts och grunden för ett aktivt regelförenklingsarbete lagts.

Miljöpartiet instämmer med regeringen om att ett övergripande mål om en 25-procentig minskning av företagets administrativa börda sätts för mandatperioden. Vi vill också att ett nytt regelverk kring konsekvensanalyser av nya

Fel! Okänt namn på

regler som påverkar små och medelstora företag genomförs omgående. Ärendet finns berett på Näringsdepartementet.

9.4.3 Bättre möjligheter för krediter för småföretag

Regionala kreditgarantiföreningar utvecklas runtom i landet. Genom kreditgarantiföreningar skapas bättre förutsättningar för krediter och lån till nya och växande småföretag genom att företagare stöder varandra genom garantier till banklån. Ett statligt stöd finns till utvecklingen av nya kreditgarantiföreningar.

Miljöpartiet anser det angeläget att fler kreditgarantiföreningar startas och vill därför genom anslaget till Nutek satsa ytterligare på utvecklingen av kreditgarantiföreningar.

9.4.4 Bättre möjligheter till såddfinansiering

Genom anslaget till Nutek tillförs Almi medel för såddfinansiering. Såddfinansiering är en typ av finansiering som sker i mycket tidiga skeenden av ett företags utveckling där osäkerheten är så stor att vanligt riskkapital eller kapital via banker inte finns att tillgå.

Miljöpartiet menar att Almi ska tillföras 70 miljoner kronor men att regeringen i Almis ägardirektiv tydliggör Almis mål och vilka mått som används för att mäta effektivitet i deras verksamhet.

9.4.5 Satsning på kvinnors företagande

Kvinnor startar i lägre utsträckning företag än män. Nutek har bedrivit ett framgångsrikt arbete genom utbildning, nätverksarbete, forskning med mera för att skapa möjligheter för kvinnor att starta företag. Regeringen föreslår att ytterligare 100 miljoner kronor satsas på kvinnors företagande.

9.4.6 Satsning på miljöteknikexport

Sverige har många ledande miljöteknikföretag. Denna starka hemmamarknad bär nu frukt genom att svensk miljöteknik går på export. Värdet av exporten beräknas i dag till cirka 25 miljarder kronor och marknaden växer fort. Fram till 2010 beräknas exporten öka med minst 10 miljarder kronor enligt Exportrådets prognoser. Det motsvarar 10 000–15 000 nya jobb.

I en rapport till Nutek hösten 2006, ”Potential för investeringar i svenska miljöteknikbolag – med marknadsexempel från exportmarknaderna i Kina och Rumänien”, beskrivs både potentialen för de svenska företagen och dess problem.

Vi menar att det är viktigt att Nutek och Swedentech – Exportrådets satsning på export av svensk miljöteknik – tillförs de medel som de behöver för att kunna stödja svenska företag att vara med i den internationella konkurrensen.

9.4.7 Satsning på ekoturism

Sverige är ett fantastiskt land för ekoturism. Många svenska företag är också framgångsrika inom detta område. En del aktörer är däremot fortfarande små

och har svårt att marknadsföra sig internationellt. Miljöpartiet anser att ett program behövs för att stärka svensk ekoturism ytterligare.

9.4.8 Riv upp konkurslagsreformen

Förändringen av konkurslagen (förmånsrättslagen) innebär att småföretag inte längre får använda det så kallade företagshypoteket som säkerhet fullt ut. Reformen har inneburit stora problem framför allt för små industriföretag i glesbygd. Man har i en del fall fått sina krediter indragna eftersom säkerheterna inte längre gäller.

Regeringen vill utreda företagsinteckningens förmånsrätt och säger sig sikta på att förbättra förutsättningarna för små och medelstora företag.

Miljöpartiet är överens om regeringens inriktning, men vi vill samtidigt betona att det är viktigt att utredningen påskyndas för att åstadkomma rimligare villkor för främst småföretagen.

9.4.9 Bibehållen generell nedsättning av arbetsgivaravgifterna

Till skillnad från regeringen ser vi ett stort problem i avskaffandet av den allmänna nedsättningen av arbetsgivaravgiften och egenavgiften som regeringen föreslår. Särskilt allvarligt är detta då de förslag till skattenedsättningar som man föreslår vad gäller vissa tjänsteföretag skjuts på framtiden. Detta innebär nämligen i praktiken att många tjänsteföretag får kraftigt höjda arbetsgivaravgifter under de närmaste åren. Vi är också mycket tveksamma till regeringens ambitioner att generellt skattesubventionera tjänsteföretag, vilka inte alla är utsatta för internationell konkurrens, medan man höjer skatterna för mindre konkurrensutsatta industriföretag.

9.4.10 Reform av 3:12-reglerna

Miljöpartiet har varit med och drivit igenom ett första steg i reformeringen av 3:12-reglerna. Vi välkomnar nu regeringens förslag när det gäller förändringar i löneunderlagsregeln i 3:12-reglerna som innebär att dessa utvidgas. Där emot säger vi nej till återinförandet av 50/50-regeln som vi menar öppnar för osund skatteplanering.

9.5 Utbildning

En offensiv och klart målinriktad utbildningspolitik är helt avgörande för att nå framgång i en politik för jobb och bra näringspolitik. Vi föreslår en rad åtgärder som syftar till ett nära förhållande mellan utbildning och arbetsliv.

9.5.1 Ökade bidrag till Kvalificerad yrkesutbildning, vuxenutbildning och kompletterande utbildning

Kvalificerad yrkesutbildning (KY) är en utbildning mellan gymnasiet och högskolan med en tredjedel av utbildningstiden arbetsplatsförlagd. Utbildningarna bygger på ett nära samarbete med arbetslivet och den har uppvisat

Fel! Okänt namn på

mycket goda resultat, många får jobb efter avslutad KY-utbildning. Det beror inte minst på att utbildningarna är flexibla och ständigt anpassas till arbetsmarknadens behov. Miljöpartiet anser att den tillfälliga platsökningen om 1 000 platser ska permanentas. Miljöpartiet vill också bygga ut den kvalificerade yrkesutbildningen med ytterligare 1 000 platser, 500 nya platser år 2007 och ytterligare 500 platser 2008.

9.5.2 Praktik för studenter på högskolorna

Vi vill kraftigt förbättra lärosätenas stöd till att förbereda studenterna och att hitta en väg ut på arbetsmarknaden. Det kan handla om att ordna praktik, hitta samarbeten kring examensarbete eller på annat sätt förmedla kontakter mellan studenter och arbetsgivare. Uppgiften är särskilt viktig för studenter från studieovana hem, som ofta saknar egna kontakter med potentiella arbetsgivare, och kunskap kring akademikers arbetsmarknad.

Mycket tyder på att återkommande kontakter med arbetsmarknaden under utbildningstiden gör det lättare att få jobb efter examen. Egna kontakter med arbetsgivare är ofta avgörande för hur man får sitt första jobb. För studenterna är det dessutom viktigt att under studietiden få erfarenhet av olika sätt att tillämpa den kunskap man skaffar sig. Mer praktik innebär också att fler arbetsgivare får erfara hur högutbildade kan bidra till deras verksamhet. Miljöpartiet vill därför införa ett övergripande mål om minst tio veckors praktik för alla högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer. Denna praktik ska inte vara obligatorisk, men det ska vara en rättighet för studenter som så vill. Lärosätena ska vara skyldiga att anordna en kvalitativ och utvecklande praktik åt alla studenter som vill ha praktik.

9.5.3 Statligt stöd för utbildning av vuxna

Regeringen föreslår att det statliga stödet för utbildning av vuxna minskar med 600 miljoner kronor. Miljöpartiet tillbakavisar minskningen av anslaget.

Samhällsutvecklingen och den snabba strukturovandlingen av arbetsmarknaden ställer krav på framför allt dem med lägst utbildning. Utan ett livslångt lärande och möjligheten att även i vuxen ålder läsa in kunskap man missat tidigare blir det mycket svårt för dem som inte riktigt uppfyller arbetsmarknadens kompetenskrav att komma tillbaka i sysselsättning.

9.5.4 Mer samverkan mellan arbetsliv och gymnasieskolan

Regeringen föreslår att den av riksdagen beslutade Gymnasiereformen (GY 07) ska återkallas. Miljöpartiet anser att detta är mycket olyckligt.

En lärlingsutbildning är på väg att införas, vilket ger nya möjligheter för elever som vill ha en praktisk utbildning med stark förankring på arbetsmarknaden. Regeringen aviserar visserligen att en lärlingsutbildning ska införas i framtiden, men det kommer sannolikt inte att hinnas med inom mandatperioden. Det är ett svek mot landets elever då GY 07 också innehöll en rejäl satsning på att förstärka kvaliteten på de yrkesinriktade programmen. En sådan satsning anser Miljöpartiet är mycket angelägen.

10 Satsa på dem som har det sämst ställt

Sverige har i dag god ekonomi. Reallönerna för dem som jobbar har höjts kraftigt under det senaste decenniet och många människor har fått det ekonomiskt bättre. Trots den goda ekonomin är dock många grupper i vårt samhälle satta på undantag för denna utveckling. Miljöpartiet fortsätter i årets budgetmotion därför att satsa speciellt på dessa grupper. Det handlar om bättre villkor för studenter och pensionärer, flyktingar och invandrare och bättre villkor för småbarnsföräldrarna.

Samtidigt vänder vi oss kraftigt mot de försämringar som föreslås i socialförsäkringssystemet i budgetpropositionen. Det gäller bland annat den sänkta sjukpenninggrundande inkomsten, försämrad pensionsrätt för personer med sjuk- och aktivitetsersättning, rätten att kräva läkarintyg från första sjukdagen och stelbenta regler i sjukförsäkring och rehabilitering. Samtliga förslag slår hårt mot samhällets utsatta grupper.

10.1 Studenterna

10.1.1 Höjt studiemedel

Många studenter har svårt att få ekonomin att gå ihop. I dag ligger studiemedlet på cirka 7 250 kronor i månaden. Miljöpartiet drev i vårpropositionen igenom en höjning av studiebidraget med 300 kronor, fördelat på 100 kronor i bidragsdelen och 200 kronor i lånedelen. Det var ett steg i rätt riktning, men fortfarande är nivån alltför låg. Att få ekonomin att gå ihop med så knappa resurser till sitt förfogande är för många en utmaning. De flesta studenter klarar sig inte på detta belopp, utan tvingas att arbeta vid sidan av sina heltidsstudier. Många tvingas också låna pengar av familj och vänner. Miljöpartiet vill höja bidragsdelen i studiemedlet med ytterligare 900 kronor i månaden. Höjningen ska börja gälla från och med 1 den juli 2007. Anslag 25:2 höjs för detta syfte med 2 miljarder kronor 2007 och 4 miljarder kronor om året 2008 och 2009.

Hyran är ofta den största utgiften för studenter. För många studenter tar hyran nästan halva studiemedlet i anspråk. Ofta räknar bostadsbolag och banker in bostadsbidraget som en given inkomst för studenter. Men i själva verket är det inte särskilt många studenter som får bostadsbidrag. År 2005 rörde det sig om 12 procent av de studerande.

10.1.2 Förbättrade möjligheter till bostadsbidrag

Bostadsbidrag kan man få om man är mellan 18 och 29 år, eller om man är studerande med barn. Bidraget behövsprövas. Läser man senare i livet har man alltså inte rätt till bostadsbidrag om man inte har barn, även om man har det tufft ekonomiskt. Det är inte rimligt. Miljöpartiet anser att bostadsbidraget fortsatt ska behövsprövas, men att den övre åldersgränsen ska bort, så att alla som studerar har rätt att söka, oavsett ålder.

Fel! Okänt namn på

Enligt Centrala studiestödsnämnden (CSN) är det cirka 40 000 studerande med studiemedel per halvår som är över 29 år och som inte har barn. Miljöpartiet anser att dessa personer bör ha samma rätt som de yngre studenterna att få en ansökan om bostadsbidrag prövad. Miljöpartiet avsätter 40 miljoner kronor under anslag 21:1 för detta ändamål. Detta är beräknat utifrån genomsnittligt bostadsbidrag till hushåll utan barn, vilket 2006 uppgår till 677 kronor per månad, och att andelen studerande som får bostadsbidrag kommer vara lika hög bland studenter över 29 år som bland de yngre.

10.2 Pensionärerna

När det gäller garantipension föreslår inte regeringen något ökat belopp. Där emot avser den att återkomma med förslag till mindre tekniska justeringar av regler för beräkning av garantipension i vissa fall. Detsamma gäller äldreförsörjningsstödet. Vi hoppas att detta inte ska medföra försämringar.

Utöver de förbättringar som görs i bostadstillägget anser vi att man bör göra en generell höjning av garantipensionsbeloppet med 1 000 kronor om året från och med den 1 juli 2007.

10.3 Småbarnsföräldrar

10.3.1 Sänkt arbetstid för småbarnsföräldrar

Vi vill ge föräldrar större ekonomiska möjligheter att arbeta mindre medan barnen är små. I dag finns en laglig rätt för småbarnsföräldrar att minska sin arbetstid till 75 procent. Det är bra och utnyttjas av en hel del föräldrar. Men många har inte råd. Vårt mål är att betydligt fler föräldrar än i dag ska kunna välja att förkorta sin arbetstid medan barnen är små. Vårt förslag gäller föräldrar med barn upp till tre år. De som arbetar 75 procent eller mindre ska få en ekonomisk ersättning för att täcka en del av den lägre inkomsten.

Den särskilda föräldraförsäkringen till stöd för kortare arbetstid ska vara en kompletterande del av den totala föräldraförsäkringen på samma sätt som till exempel den tillfälliga föräldrapenningen vid vård av sjukt barn. Den ska vara ett komplement till den allmänna föräldraförsäkringen. Den allmänna föräldraförsäkringen ska kunna fortsätta att utnyttjas precis som i dag, även med flexibelt uttag, parallellt med den föreslagna särskilda försäkringen.

Den särskilda föräldraförsäkringen ska kunna utnyttjas från månaden efter det barnet fyllt ett år till och med den månad det fyllt tre år. Båda föräldrarna ska kunna utnyttja försäkringen samtidigt, vilket ökar möjligheten för båda att gå ned i arbetstid. En viss flexibilitet bör kunna medges i uttag av arbetstid, till exempel genomsnittsberäkning under en tremånadersperiod och ett begränsat mertidsarbete vid arbetstoppar. Försäkringsbeloppet bör kunna utbetalas efter redovisning från den ansökande månads- eller kvartalsvis i efterskott.

Försäkringsbeloppet för den som uppfyller villkoren föreslås vara 1 500 kronor per månad. På samma sätt som föräldraförsäkringen och sociala för-

säkringsersättningar i övrigt ska beloppet beskattas. För den som bara betalar kommunalskatt blir därmed nettot omkring 1 000 kronor i månaden, för den som betalar statlig skatt cirka 750 kronor i månaden.

Kostnaden för den föreslagna reformen är beroende av hur många som kommer att utnyttja den. Miljöpartiet räknar dock med en kostnad på 2 miljarder kronor för det fullt utbyggda systemet.

10.3.2 Förlängd föräldraförsäkring

Miljöpartiet har länge drivit kravet på förlängd föräldraförsäkring från dagens 16 månader till 18 månader. Att ha tid tillsammans med sina barn är helt enkelt en av de viktigaste uppgifterna i livet. Vi vill förlänga denna möjlighet. Det är också viktigt ur barnperspektiv att barn inte ska tvingas börja dagis tidigare än vad de är redo för. På detta sätt har föräldrarna att anpassa sin föräldraledighet i förhållande till barnets behov.

Vi anser att det ska vara möjligt för föräldrarna att ha en månads föräldraledighet samtidigt.

Vi föreslår att föräldraförsäkringen i ett första steg byggs ut med 1 månad 2008. Kostnaden för den utökade föräldraförsäkringen beräknas till 1,5 miljarder kronor per år.

10.4 Höjning av grundavdragen

Sedan skattereformen 1991 har inkomstklyftorna i samhället ökat påtagligt. Det gäller såväl kapitalinkomster som övriga inkomster. Sedan 2000, när Miljöpartiet haft delansvar för den ekonomiska politiken och skattepolitiken, har inkomsterna utvecklats mer jämnt i alla inkomstlägen. Under dessa senare år har också politiken haft en tydlig fördelningspolitisk profil med bland annat höjning av lägstanivåer i socialförsäkringarna och en satsning på utsatta barnfamiljer. Den gröna skatteväxlingen har haft en tydlig låginkomstprofil med sänkta inkomstskatter för framför allt låg- och medelinkomsttagare, medan höjda energi- och miljöskatter i större utsträckning belastat hushåll med goda inkomster. Under flera år har också uppräkningsgränsen för statlig skatt begränsats till inflationen plus 1 procentenhet.

Vi menar att det är viktigt att fortsätta en fördelningspolitik med inriktning mot hushåll med låga inkomster och föreslår därför en fortsatt låginkomstprofil på den gröna skatteväxlingen och begränsad uppräkningsgräns för statlig skatt. Vi säger också nej till regeringens jobbvdrag och finansieringen för skattesänkningarna som sammantaget har en mycket ogynnsam fördelningsprofil. I stället föreslår vi en skattesänkning i form av sänkt inkomstskatt genom höjt grundavdrag. Skattesänkningen innebär minskad skatt med 1 800 kronor per år eller 150 kronor per månad, lika för alla låg- och medelinkomsttagare inom en ram på cirka 10 miljarder kronor för 2007.

Miljöpartiets skattesänkning i form av höjt grundavdrag gäller lika för alla oavsett om man jobbar eller ej. Detta ska jämföras med regeringens jobbvdrag där skattesänkningen endast kommer de som jobbar till del. Utformning-

Fel! Okänt namn på

en av Miljöpartiets skattesänkning är också fördelningspolitiskt betydligt bättre än regeringens då de med låga inkomster får den största delen av skattesänkningen.

10.5 Invandrare och flyktingar

10.5.1 Ingen människa är illegal

Ingen människa är illegal. Ändå bygger Sverige och länder i vår närhet upp högre och högre murar, som förhindrar människors resande, flyktningmöjligheter och utvecklingsmöjligheter. Gränserna och övervakningen av dessa (bland annat Schengen) leder till smuggling av människor för dyra pengar, till kriminalitet och till sociala problem. Miljöpartiet tar avstånd från denna utveckling och vill på sikt ha ett samhälle med en helt fri invandring. På kort sikt ska arbetskraftsinvandringen bli fri och det ska införas en rätt till automatiskt uppehållstillstånd för den flykting som fått vänta mer än ett år på besked.

10.5.2 En humanare flyktingpolitik

Människor flyr till Sverige i förhoppningen om att kunna skapa ett bättre liv här med förbättrade livschanser för sig och sina anhöriga. De som kommer hit ska få ett värdigt bemötande, som präglas av humanitet, omtanke och empati. Vi anser inte att Migrationsverket levt upp till dessa krav och vill därför på sikt avveckla denna myndighet och ersätta den med en ny, smalare migrationsmyndighet.

Barnens bästa måste alltid komma först, även i migrationsprocessen. Barns egna asylskäl måste vägas in i migrationsprocessen och tas på största allvar. Ändå var det först genom en extraordinär tidsbegränsad lag som vi i Miljöpartiet, tillsammans med Vänsterpartiet och Socialdemokraterna, lyckades få igenom att flertalet flyktingfamiljer med barn skulle få stanna i Sverige.

10.5.3 Ökad rättssäkerhet och rätt till sjukvård

Vi vill fortsätta detta arbete och föreslår nu för att öka rättssäkerheten i utlänningsärenden att kostnaderna för offentliga biträden överförs till anslag för migrationsdomstolar från anslaget för Migrationsverket. En satsning på kompetenshöjning av Migrationsverkets personal föreslås inom ram. Rätt till sjukvård för gömda flyktingar säkras genom 3 miljoner kronor år 2007, 5 miljoner kronor åren 2008 och 2009.

10.6 Jämställda löner

Överallt i arbetslivet råder det stor brist på jämställdhet mellan könen.

Diskrimineringen av kvinnor finns på alla nivåer, vid tillsättande av cheftjänster, när det gäller lörens storlek, när det gäller anställningsformer och när

det gäller hel- och deltid. Denna ordning är oacceptabel. Särskilt med tanke på att ojämställdheten är känd och väl dokumenterad.

Lönegapet mellan kvinnor och män är stort, åtta procent, om faktorer som utbildning, arbetstider och befattningsansvar räknas bort. Mot den bakgrunden bör den kommande mandatperioden bli den fyraårsperiod då den könsrelaterade lönediskrimineringen avskaffas på den svenska arbetsmarknaden. Men då håller det inte att arbetsmarknadens parter skjuter ifrån sig frågan genom att hävda att de inte kan göra något beroende på ett decentraliserat ansvar.

Det politiska systemet har ett särskilt arbetsgivaransvar för offentliga sektorn. Således är Miljöpartiet berett att politiskt verka för att det skapas en överenskommelse mellan staten och arbetsmarknadens parter i offentlig sektor. Vi är också beredda att verka för att statskassan ska bidra med sin del för att skapa jämställda löner.

Fast det krävs också att kommuner och landsting tar sitt arbetsgivaransvar. Sedan gäller det för facken att stå upp för sina kvinnliga medlemmar. För om inte facken orkar prioritera när gubbarna trycker på kommer inget att kunna åstadkommas. Det ligger således ett stort ansvar även på de fackliga organisationerna.

Historiskt har vi i Sverige löst många problem genom samarbete mellan statsmakten, facken och arbetsgivarna. Nu är det dags för en ny överenskommelse om det självklara att avskaffa könsrelaterad lönediskriminering.

Miljöpartiet anslår, i en motion på utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, 170 miljoner kronor 2007, 340 miljoner kronor 2008 och 500 miljoner kronor 2009 till en särskild pott för jämställda löner i statens verksamheter.

Det är dags för ett handslag om att åstadkomma jämställda löner.

10.7 Bistånd

Jordens resurser är mycket ojämnt fördelade mellan länder och människor. Enligt beräkningar från FN är i dag 1,2 miljarder extremt fattiga (lever på 1 dollar/dag eller mindre) och 2,4 miljarder räknas som fattiga (2 dollar/dag eller mindre).

Vi menar att en trygg värld är en plats där varje människa har sina grundläggande sociala, ekonomiska och politiska rättigheter tillgodosedda. I en rättvis värld är resurser likvärdigt fördelade. Vi har bara en jord och vi är alla beroende av och påverkar varandra med vår livsstil. Vi vill verka för en rättvis och miljömässigt hållbar fördelning av jordens resurser.

Vi noterar därför med tillfredsställelse att regeringen i sitt budgetförslag behåller den höjda nivån på biståndet som Miljöpartiet drivit igenom i sina förhandlingar med den tidigare regeringen. Även om detta naturligtvis inte är tillräckligt för att skapa en rättvisare värld ger det ändå också en viktig signal internationellt, eftersom världens totala bistånd behöver ökas för att FN:s millenniemål ska kunna uppfyllas.

Fel! Okänt namn på

Vad som får och inte får räknas till bistånd definieras av OECD:s DAC (Development Assistance Committee). Enligt denna får exempelvis bistånd användas till skuldavskrivningar och till flyktingmottagning. Dessa kriterier används också av Sveriges regering. Även om DAC ger möjligheter till detta måste ändå reglerna vara att betrakta som golv och inte som tak – länder ska naturligtvis kunna ha strängare regler om de så önskar. Miljöpartiet anser att det är orättfärdigt att bistånd exempelvis ska kunna användas till skuldavskrivningar. Detta innebär att resurser tas från de fattigaste till att betala av skulder som kanske inte ens skulle ha betalats tillbaka.

Vår ambition på sikt är att inte avräkningar ska göras inom budgetramen för att finansiera skuldavskrivningar och flyktingmottagning. Miljöpartiet menar därför att regeringen bör återkomma med en plan i syfte att i framtiden lyfta bort skuldavskrivningar och flyktingmottagning från biståndsramen och i stället skapa budgetutrymme på annan plats för detta.

11 En långsiktig politik

Miljöpartiets utgångspunkt är att all politik ska vara långsiktig. Det långsiktiga perspektivet innebär ansvarstagande och ett synsätt där framtida kostnader måste tillåtas återspeglas i den politik vi driver här och nu. Miljöpartiet föreslår i årets budget satsningar på ett mer aktivt förebyggande hälsoarbete, rejäla satsningar på kulturen och på en tandsvårdreform som genomförs 2008.

11.1 Tandvård

Det är lovvärt med de satsningar som föreslås på tandvårdens område i budgetpropositionen. Vi anser att tandvård på sikt måste ingå som en del i hälso- och sjukvården, och inbegripas i ett gemensamt högkostnadsskydd. På väg dit ser vi det som angeläget att ha ett så förebyggande perspektiv som möjligt. Därför vill vi höja åldersgränsen för fri tandvård till 25 år. Kostnaden för detta förslag beräknar vi till 360 miljoner kronor per år. Åldersgruppen 20–25 år tillhör de grupper som de senaste åren minskat sina tandläkarbesök mest. Denna grupp avstår från att söka tandvård främst av ekonomiska skäl. Detta leder på sikt till sämre tandhälsa och högre kostnader, såväl för individ som samhälle.

Miljöpartiet vill som ett steg mot en heltäckande tandvårdsreform se ett nationellt abonnemangssystem för tandvården. Systemet ska innehålla det nödvändiga grundskyddet och subventionera vården för dem med höga tandvårdskostnader, samtidigt som det ger tydliga incitament till eget ansvar och förebyggande insatser, både för patienter och för tandläkare. Vi förutsätter att utredningen ”Stöd till hälsofrämjande tandvård” (SOU 2006:27) återkommer i sitt slutbetänkande med förslag till hur ett nationellt abonnemangssystem skulle kunna utformas och kostnader för och konsekvenser av detta. Miljöpartiets förslag till tandvårdsreform ryms inom den ram som regeringen reserve-

rar för tandvården. Däremot ser vi att regeringens aviserade högkostnads-skydd är oklart till innehåll och riskerar att bli kostnadsdrivande i sin konstruktion.

11.2 Främja hälsa

Vi anser att aktivitet på det folkhälsopolitiska området behöver främjas. Statens folkhälsoinstitut har i dag ansvar för uppföljningen av de elva folkhälsopolitiska målen på nationell nivå. För att nå folkhälsomålen krävs ett aktivt och medvetet arbete med särskilda satsningar. För att de verkligen ska få genomslag anser vi att det behöver finnas ett samordningsansvar på regional nivå. Aktivt och praktiskt arbete behöver genomföras närmare de konkreta verksamheterna. Ett exempel på ett väl utvecklat folkhälsoarbete är det som sker i Västra Götaland, där en särskild folkhälsoenhet finns i regionens regi men som fungerar som motor för både kommunerna och regionen som helhet.

Vi anser att landstingen/regionerna bör ges ett samordningsansvar för arbetet med de elva folkhälsopolitiska målen på regional nivå. Detta ansvar bör på sikt lagstadgas. Vi avsätter totalt 175 miljoner kronor för en folkhälsosatsning. Av dessa används 15 miljoner kronor för att förstärka samordningsansvaret.

Därtill avsätts anslag till konkreta projekt kopplat till ett eller flera av de folkhälsopolitiska målen. Ansökningar sker av kommuner och landsting/regioner gemensamt, men kan givetvis även gälla frivilligorganisationers eller på annat sätt sammansatta projekt. Kommunen och landstinget/regionen ska dock vara eniga om projektbeskrivningen och dess koppling till ett eller flera av de folkhälsopolitiska målen. För detta ändamål avsätts 160 miljoner kronor per år under tre år. Medlen söks hos Statens folkhälsoinstitut.

Vi ser med oro på att den nya regeringen markant tycks ha ändrat inriktning för folkhälsopolitiken jämfört med förra årets budget och jämfört med riksdagens beslut i Mål för folkhälsan (prop. 2002/03:35). Det gäller både när politikområdet folkhälsa beskrivs, och politikens inriktning. En klar glidning har skett från den av riksdagen beslutade folkhälsopolitiken och dess elva uppsatta målområden. Sambanden mellan hälsa och sysselsättning betonas, men betydligt mindre berörs de målområden som handlar om ”delaktighet och inflytande i samhället” och ”ekonomisk och social trygghet”. Ojämlig fördelning av hälsa mellan olika grupper i samhället berörs inte och inte heller den tydliga kopplingen som finns mellan en god folkhälsa och en hållbar utveckling både ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Regeringen presenterar ett föråldrat synsätt på folkhälsopolitik.

11.3 Satsa på kulturen

En grundtanke i den gröna ideologin är att ge varje människa möjlighet att utveckla sina förmågor och att få uttrycka sig fritt.

Fel! Okänt namn på

För Miljöpartiet är ett rikt och mångfasetterat kulturliv nyckeln till mänsklig livskraft. Därför är kultur något som alla måste ha rätt till. Barn och ungdomar formas utifrån vad samhället anser vara viktigt. Miljöpartiet vill därför klart och tydligt visa att kultur i alla dess former är något samhället prioriterar. Miljöpartiet ser satsningar på kultur som förebyggande investeringar för att motverka olika samhällsproblem, som social utslagning och medicinska problem.

Miljöpartiet anser att det åvilar den offentliga sektorn, kommun, landsting och stat, att ta ansvar för att alla har tillgång till kultur, oavsett ålder, ekonomi och utbildningsnivå. Allra mest värnar vi barnets rätt till att aktivt kunna delta i kulturlivet och menar att det inte får vara en kostnadsfråga. Varje barn, oavsett var hon bor eller vem hon är, ska ha möjlighet att exempelvis delta i musik- eller kulturskola. Vi menar att staten har ett ansvar för åtgärder som kan öka incitamenten för kommunerna att bredda sin uppsökande verksamhet för att nå större grupper av barn på till exempel musik- och kulturskoleområdet. Hälsofrämjande kultur är viktigt. Kultur har även förebyggande effekter och många studier som gjorts visar också på att kultur har en läkande effekt.

Miljöpartiet gör en större satsning på regionala kulturfonder för att främja det regionala kulturlivet och för att göra kulturen mer tillgänglig för fler. Totalt satsar Miljöpartiet 250 miljoner kronor mer på kulturen 2007, 500 miljoner kronor 2008 och ytterligare 750 miljoner kronor 2008. Inom ramen för detta behålls den populära fri entréreformen.

11.4 En sund bostadspolitik

Räntebidrag lämnas i dag till nybyggnad av hyres- och bostadsrättshus samt till ombyggnad av flerbostadshus. Räntebidraget är 30 procent av en schablonberäknad räntekostnad, där man utgår från den sammanlagda bruksarean ovan mark, och en subventionsränta som fastställs av Boverket.

I budgetpropositionen föreslår regeringen att från och med den 1 januari 2007 avveckla bidragen. Det innebär att projekt måste ha påbörjats senast den 31 december 2006 för att kunna beviljas bidrag. Regeringen föreslår att ansökan om räntebidrag ska ha inkommit till länsstyrelsen senast den 30 juni 2007. För redan beviljade räntebidrag kommer en utfasning att ske under en femårsperiod. Avtrappningen kommer att ske i något olika takt beroende på om fastigheterna betalar fastighetsskatt eller inte.

Ett annat viktigt instrument i bostadspolitiken är investeringsbidraget för anordnande av hyresbostäder. Bidraget utgår vid byggande av hyresbostäder med en byggkostnad under 900 kronor per kvadratmeter och spelar en viktig roll för att stimulera byggandet av sådana bostäder. I budgetpropositionen föreslår regeringen att också detta stöd ska avslutas, redan från den 1 januari 2007. Ett tredje viktigt inslag i bostadspolitiken är investeringsstimulansen till hyres- och studentbostäder. Även detta vill regeringen avsluta den 1 januari 2007.

Miljöpartiet anser att den konstruktion för stöd till bostadsbyggande som funnits har stora brister, framför allt eftersom stöden riskerar att vara kostnadsdrivande i hela sektorn. Att helt avveckla stöden på det sätt som rege-

ringen vill skulle dock få mycket stora konsekvenser vad gäller både utbudet av bostäder med hyresrätt och inom byggsektorn. Byggandet av bostäder riskerar att minska kraftigt. Innan det nuvarande finansieringssystemet utvecklats måste det finnas ett nytt system som kan träda i kraft. Det förslag som nu läggs fram kommer att återskapa ryckighet inom byggsektorn och höjda bokostnader. Räntebidragen, investeringsbidragen och investeringsstimulansen bör därför finnas kvar tills ett nytt finansieringssystem kan träda i kraft. Regeringen bör snarast utreda hur ett nytt system kan utformas. I väntan på detta bör de tidigare finansieringsformerna kvarstå.

11.5 Ett effektivare och mer rättssäkert rättssystem

Miljöpartiet föreslår effektiviseringar inom polisväsendet som medför att nästan 500 årsarbetskrafter tillkommer och resurstillskott till Åklagarmyndigheten för att kunna hantera den ökade ärendemängd som uppstår på grund av polisens ökade resurser. Dessutom tillförs resurser för strategisk kompetensförstärkning rörande miljöbrott, hatbrott, sexualbrott och mäns våld mot kvinnor, inom dessa myndigheter. Denna kompetensutveckling ska även ske hos domstolarna.

Antalet domstolar har under senare år minskat drastiskt samtidigt som viktiga strukturella förändringar skett bland dem. Vi vill påskynda utvecklingsarbetet och föreslår att det skapas ett för allmänheten kostnadsfritt tillgängligt rättsinformationssystem, där all gällande författning, liksom förarbeten och praxis, återfinns. På så sätt kompenseras i viss mån det minskade antalet domstolar. Vi vill förbättra säkerheten i domstolarna och den fysiska tillgängligheten för funktionshindrade. Dessutom överförs till de allmänna domstolarna de mål som nu handläggs av Arbetsdomstolen som rör otillåten diskriminering inom arbetslivet.

Miljöpartiet har under den senaste mandatperioden genomfört väsentliga förbättringar och resursförstärkning av kriminalvården. Vi går nu vidare och föreslår att medel anslås för att säkra kompetens hos de anställda inom myndigheten och för att kunna ge alla som dömts för sexualbrott samt våld mot nära anhöriga, behövlig vård.

Rättshjälpsystemet har ett gott syfte men har kommit att bli alltmer urholkat. Resurser tillförs därför för att kunna ge såväl småföretagare som enskilda kulturutövare rättshjälp, liksom för att förbättra möjligheten för enskilda att få hjälp. Därigenom ökar tillgången till domstolarna och rättsskipningen ytterligare.

Fel! Okänt namn på

12 Bilaga 1: Sammanfattning av förslag på respektive utgiftsområde

UO 1 Rikets styrelse

Miljöpartiet behåller generationsväxlingssatsningen hos länsstyrelserna som regeringen föreslår ska tas bort (65 miljoner kronor endast 2007). Vi gör en satsning på länsstyrelserna som innebär att dessa får ett ansvar för att jobba med mäns våld mot kvinnor och vi satsar ytterligare på länsstyrelsernas tillsynsarbete när det gäller miljöbalken. En satsning görs också på att ge länsstyrelserna ett regionalt samordningsansvar för oljeavveckling (totalt 30 miljoner kronor).

En satsning på Justitiekanslern, Riksdagens ombudsmän, en ny integritets- skyddsnämnd och vissa åtgärder för nationella minoriteter (totalt 13 miljoner kronor) finansieras genom avveckling av Svenska institutet för europapolitiska studier.

1	Rikets styrelse	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		95,5	30	30
Anslag				
32:1	Länsstyrelser	95,5	30	30
46:2	Justitiekanslern	1	1	1
nytt	Integritetsskyddsnämnd	5	5	5
47:1	Åtgärder för nationella minoriteter	5	5	5
90:2	Riksdagens ledamöter och partier	0	0	0
90:4	Riksdagens ombudsmän, JO	2	2	2
90:7	Svenska institutet för europapolitiska studier	-13	-13	-13

UO 2 Finansförvaltning

Vi återinför trängselskatten, vilket innebär en engångskostnad 2007. I övrigt budgeteras för drift och återföring till regionen. En pott avsätts för jämställda löner i staten.

2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		850	1 110	1 270
Anslag				
1:10	Arbetsgivarpolitiska frågor	170	340	500
90:2a	Trängselskatt, införsel och drift	290	250	250
90:2b	Återföring till regionen	390	520	520

UO 3 Skatt tull och exekution

Inga ändringar mot regeringens förslag.

UO 4 Rättsväsendet

Vi avvisar regeringens satsningar på polisen och regeringens antiterroristsatsning på säkerhetspoliser. Vi överför personskyddet från Säkerhetspolisen till polisen. Vi gör i stället nya satsningar på Åklagarmyndigheten, domstolsväsendet och kriminalvården, Brottsförebyggande rådet och rättsliga biträden som innebär ökad kvalitet och rättssäkerhet (sammanlagt 30 miljoner kronor).

4	Rättsväsendet	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		-213,5	-708,5	-638,5
Anslag				
4:1	Polisorganisationen	-50	-545	-475
4:2	Säkerhetspolisen	-200	-200	-200
4:3	Åklagarmyndigheten	5	5	5
4:5	Sveriges domstolar	11	11	11
4:6	Kriminalvården	10	10	10
4:7	Brå	5,5	5,5	5,5
4:12	Rättsliga biträden	5	5	5

UO 5 Internationell samverkan

Regeringen föreslår överföring om 150 miljoner kronor från internationellt bistånd (150 miljoner kronor som inte definieras som bistånd enligt OECD). Vi avvisar 111 miljoner kronor av denna överföring.

5	Internationell samverkan	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		-111	-111	-111
Anslag				
5:1	Bidrag till vissa internationella organisationer	-62	-62	-62
5: 10	Information om Sverige i utlandet	-5	-5	-5
5: 11	Samarbete inom Östersjöregionen	-44	-44	-44

UO 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

Regeringen föreslår ökade anslag. Vi avvisar dessa ökningarna och föreslår i stället besparingar om 900 miljoner kronor 2006, 2 500 miljoner kronor 2008 och 4 500 miljoner kronor 2009.

6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		-900	-2 500	-4 500
Anslag				
6:1	Förbandsverksamhet, beredskap	-400	-500	-1 000
6:2	Materiel och anläggningar	-500	-2 000	-3 500

Fel! Okänt namn på

UO 7 Internationellt bistånd

Vi återför 150 miljoner kronor som regeringen tar bort från internationellt bistånd.

7	Internationellt bistånd	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		150	150	150
Anslag				
8:1	Bistandsverksamhet	150	150	150

UO 8 Invandrare och flyktingar

För att öka rättssäkerheten i utlänningsärenden överför vi kostnaderna för offentliga biträden från anslaget för Migrationsverket till anslaget för migrationsdomstolar. En satsning på kompetenshöjning av Migrationsverkets personal föreslås inom ram. Rätt till sjukvård för gömda flyktingar säkras genom en satsning på 3 miljoner kronor år 2007, 5 miljoner kronor åren 2008 och 2009. Genom generösare flyktingpolitik och färre avvísningar sparas 102 miljoner kronor på anslag 12:7. Ytterligare medel satsas på bostadskostnader för flyktingar.

8	Invandrare och flyktingar	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		-49	-47	-47
Anslag				
12:1	Migrationsverket	-25	-25	-25
12:2	Ersättningar och bostadskostnader	53	55	55
12:4	Domstolsprövning i utlänningsärenden	25	25	25
12:5	Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	93	93	93
12:6	Offentligt biträde i utlänningsärende	-93	-93	-93
12:7	Utresor för avvisade och utvisade	-102	-102	-102

UO 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

En större tandvårdsreform 2008 med fri tandvård upp till 25 år finansieras inom den ram som regeringen föreslår. Miljöpartiet avvisar regeringens förslag på ett högkostnadsskydd och föreslår en egen modell i stället. En ny satsning på 175 miljoner kronor görs på folkhälsofrämjande åtgärder. Satsningar görs på Handikappombudsmannen, nätverket Hälsofrämjande sjukhus, Kilen, Rikskvinnocentrum och Kriscentra för män (totalt 27 miljoner kronor). Vi förlänger en påbörjad satsning på hemlösa (3,3 miljoner kronor 2009).

Fel! Okänt namn på

9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		2	64	97
Anslag				
13:1	Tandvård	-145	-85	-85
13:3	Bidrag till hälso- och sjukvård (besparingar)	-70	-70	-70
13:3	Bidrag till hälso- och sjukvård (satsningar)	12	14	14
14:7	Folkhälsopolitiska åtgärder	175	175	175
16:10	Handikappombudsmannen	3	3	3
18:1	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	27	27	27
18:3	Utvecklingsmedel till åtgärder för hemlösa			33

UO 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Vi avvisar regeringens försäkring i form av lägre sjukpenning på grund av lägre a-kassa (90 miljoner kronor) av beräkningsmodell för SGI (på historisk inkomst i stället för framtida beräknad inkomst – 370 miljoner kronor – samt regeringens förslag att försäkra beräknings sättet för pension för personer med sjuk- och aktivitetsersättning (före detta förtidspension – 1 700 miljoner kronor). Vi avvisar slopande av medfinansieringen för företag från och med tredje sjukveckan. Vi säger ja till skatt på trafikförsäkring men vill att det ska innebära en tydlig styrning mot mer trafiksäkerhet.

10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		2 160	2 160	2 160
Anslag				
19:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m. (återföring)	460	460	460
19:2	Aktivitets- och sjukersättningsar m.m. (återföring pensionsrätt)	1 700	1 700	1 700

UO 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Vi gör en satsning på höjd garantipension om 1 000 kronor per år. Införs från 1/7 2007.

11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		500	1 000	1 000
Anslag				
20:1	Garantipension till ålderspension	500	1 000	1 000

Fel! Okänt namn på

UO 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi utökar föräldraförsäkringen med en månad från och med 2008. Vi avvisar regeringens försämring när det gäller beräkning av SGI i föräldraförsäkringen. Vi satsar på en ny reform i form av förkortad arbetstid för småbarnsföräldrar från den 1 juli 2007.

12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		1 315	3 815	3 815
Anslag				
21:2	Föräldraförsäkring (1 ny fullersättning månad 2008)	0	1 500	1 500
21:2	Föräldraförsäkring (återställande SGI)	315	315	315
21:2	Föräldraförsäkring (byggs ut med barntidsdel)	1 000	2 000	2 000

UO 13 Arbetsmarknad

Vi avvisar halva regeringens nedskärning av platserna i arbetsmarknadspolitiken. Vi behåller anställningsstöden (men byter namn på dem till nystartsjobb), friåret och satsningar på program som hjälper dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Vi säger nej till försämringar av a-kassan (totalt 7,3 miljarder kronor 2007, 8,2 miljarder kronor 2008 och 2009 mer jämfört med regeringen).

Vi bejakar reformeringen av AMS och vill skapa större valfrihet för individen och släppa in fler anordnare i arbetsmarknadspolitiken. Vi säger ja till nedläggningen av Integrationsverket men anslår 10 miljoner kronor mer än regeringen anslår på en ny integrationsmyndighet. Vi satsar 5 miljoner kronor i ökade anslag för en fortsatt utbyggnad av antidiskrimineringsbyråerna.

13	Arbetsmarknad	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		7 427	8 287	8 247
Anslag				
10:1	Integrationsverket	20	20	20
10:2	Integrationsåtgärder	-10	-10	-10
10:3	Kommunersättningar vid flyktningmottagande	80	80	40
10:5	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering	5	5	5
22:1	Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader	100	100	100
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	7 232	8 092	8 092

Fel! Okänt namn på

UO 14 Arbetsliv

Miljöpartiet avvisar nedskärningar på Arbetsmiljöverket men accepterar nedläggning av Arbetslivsinstitutet. Vi menar dock att forskningen som sker där är viktig och kommer att återkomma till vårbudgeten med förslag om vart denna forskning ska flyttas. Vi överför pengar från Arbetsdomstolen till vanliga domstolsväsendet och HomO med 2 miljoner kronor.

14	Arbetsliv	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		51	101	101
Anslag				
23:1	Arbetsmiljöverket	50	100	100
23:3	Arbetsdomstolen	-1	-1	-1
23:6	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)	2	2	2

UO 15 Studiemedel

Vi satsar på förbättrade studiemedel med 900 kronor per månad från den 1 juli 2007.

15	Studiestöd	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		2 265,5	4 343	4 155
Anslag				
25:2	Studiemedel	2 265,5	4 343	4 155

UO 16 Utbildning och universitetsforskning

Vi avvisar regeringens satsningar på fler nationella prov och en ny typ av betygssystem. Vi satsar på mer pengar till KY (1 000 platser till plus permanentering av tidigare tillfälliga ökning på 1 000 platser). Vi anslår mer till kompletterande utbildningar (50 miljoner kronor 2007, 100 miljoner kronor 2008 och 2009). Vi säger nej till ytterligare 200 miljoner kronor till forskning men satsar på en rätt till praktik för studenter. 50 miljoner kronor satsas också på att förbättra övergången från studier till jobb för studenter.

Fel! Okänt namn på

16	Utbildning och universitetsforskning	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		-60	97,5	152,5
Anslag				
25:1	Statens skolverk	-50	-51	-52
25:3	Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och barnomsorg	-26	-26	
25:12	Bidrag till viss verksamhet inom vuxenutbildning	50	100	100
25:13	Myndigheten för KY	1	4,5	4,5
25:14	Bidrag till KY	45	150	180
25:70	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	-100	-100	-100
25:73	Högskoleverket	20	20	20

UO 17 Kultur och medier

Vi satsar på ökade anslag till kulturen (Kulturmiljarden). 250 miljoner kronor 2007, 500 miljoner kronor 2008 och 750 miljoner kronor 2009. Fullt utbyggd blir kulturmiljarden först 2010

17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		250,4	500,4	749,9
Anslag				
28:1	Statens kulturråd	25	76	125
28:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet	-25	-25	-25
28:7	Bidrag till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner	9	9	9
28:13	Institutet för språk och folkminne	-2	-2	-2
28:15	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	3,4	3,4	3,4
28:20	Ersättningar och bidrag till konstnärer	67	90	90
28:27	Centrala museer: Myndigheter	42	43	43
28:28	Centrala museer: Stiftelser	6	6	6,5
nytt	Regionala kulturfonder	125	300	500

Fel! Okänt namn på

UO 18 Bostad

Vi avvisar slopande av räntebidrag och investeringsstöd som regeringen föreslår. Vi satsar på att ge alla studenter rätt till bostadsbidrag oavsett ålder (40 miljoner kronor) och ett bidrag till åtgärder mot radon i bostäder (2 miljoner kronor).

18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		1 377	1 483	1 649
Anslag				
21:1	Bostadsbidrag	40	40	40
31:2	Räntebidrag	735	1 191	1 707
31:6	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	2	2	2
31:11	Investeringsbidrag	700	350	0
31:13	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	-100	-100	-100

UO 19 Regionalpolitik

Inga ändringar jämfört med regeringens förslag.

UO 20 Allmän miljö- och naturvård

Vi satsar ytterligare 500 miljoner kronor 2007, 600 miljoner kronor 2008 och 1 000 miljoner kronor 2009 på allmän miljö- och naturvård. Medlen går till biologisk mångfald, marksanering, miljöforskning, SMHI, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och för 2008 och framför allt 2009 klimatinvesteringsprogram.

20	Allmän miljö- och naturvård	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		500	600	1 000
Anslag				
34:1	Naturvårdsverket	20	20	20
34:3	Åtgärder för biologisk mångfald	305	305	305
34:4	Sanering och återställning av förorenade områden	120	120	120
34:6	Kemikalieinspektionen	30	30	30
34:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	25	25	25
34:10	Stöd till klimatinvesteringar		100	500

UO 21 Energipolitik

Inga ändringar jämfört med regeringen.

Fel! Okänt namn på

UO 22 Kommunikationer

Vi omfördelar runt 1 500 miljoner kronor per år från väg till järnväg och satsar ytterligare 1 000 miljoner kronor 2009.

22	Kommunikationer	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		0	0	1 000
Anslag				
36:2	Väghållning och statsbidrag	-1 392	-1 693	-1 544
36:3	Banverket: Administration	50	51	52
36:4	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	1 342	1 642	2 492

UO 23 Jordbruk

Miljöpartiet säger nej till ökningen på 75 miljoner kronor för återplantering av granskog men satsar 75 miljoner kronor på återplantering av lövskog. Vi avvisar nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten och satsar 3 miljoner kronor till viltstängsel, 25 miljoner kronor satsas på strukturstöd till fisket med syfte att minska överkapaciteten i fiskeflottan, och 5 miljoner kronor satsas på fiskevård.

23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		12	58	58
Anslag				
41:2	Insatser för skogsbruket	-75	-75	-75
42:5	Ersättningar för viltskador m.m.	3	3	3
42:6	Djurskyddsmyndigheten	54	100	100
43:7	Strukturstöd till fisket	25	25	25
43:9	Fiskevård	5	5	5

UO 24 Näringsliv

Vi satsar på mer forskningsmedel för småföretag (Vinnovas Forska och Väx permanentas och utökas med 200 miljoner kronor, regeringen avvecklar det), stöd till utveckling av miljöföretag (30 miljoner kronor), utveckling av kooperativa företag och utökade medel för såddfinansiering och produktutveckling i småföretag (155 miljoner kronor) och 5 miljoner kronor vardera på Verket för näringslivsutveckling, turistfrämjande och bidrag till standardisering.

Fel! Okänt namn på

24	Näringsliv	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		400	400	400
Anslag				
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, ramanslag	200	200	200
38:1	Verket för näringslivsutveckling, ramanslag	5	5	5
38:2	Näringslivsutveckling m.m., ramanslag	185	185	185
38:4	Turistfrämjande	5	5	5
39:6	Bidrag till standardisering	5	5	5

UO 25 Allmänna bidrag till kommuner

Vi säger nej till neddragningar av medlen till vuxenutbildningar (600 miljoner kronor årligen). Vi överför pengar från kommunerna till UO 8 (migration). För att kompensera kommunerna för att det av oss höjda grundavdraget ger dem lägre skatteinkomster påförs den summa de förlorar i skatteinkomster genom generella statsbidrag.

25	Allmänna bidrag till kommuner	Förslag	Beräknat	Beräknat
		2007	2008	2009
Totalt utgiftsområdet		10 720	12 940	15 300
Anslag				
	Utbildning av vuxna	600	600	600
	Tidsbegränsat tillskott asylsökande barn	-50		
	Kompensation för höjt grundavdrag	10 000	12 000	14 200

Stockholm den 30 oktober 2006

Peter Eriksson (mp)

Maria Wetterstrand (mp)

Max Andersson (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Gunvor G Ericson (mp)

Mikael Johansson (mp)

Helena Leander (mp)

Karla López (mp)

Mats Pertoft (mp)

Peter Rådberg (mp)

Mikaela Valtersson (mp)

Per Bolund (mp)

Tina Ehn (mp)

Ulf Holm (mp)

Mehmet Kaplan (mp)

Jan Lindholm (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)

Karin Svensson Smith (mp)